

VOORONTWERP VAN PROGRAMMADECREET HOUDENDE BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2023

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling 1. Subsidies aan organisaties met een bijzondere opdracht binnen mediabeleid

Artikel 2

Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (IMEC), Journalismfund.eu en Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) staan jaarlijks als nominatim opgenomen in het uitgavendecreet. Artikel 75, derde lid van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO), zoals gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022 en van toepassing vanaf 1 januari 2023, bepaalt dat in geen geval een reserve kan worden aangelegd ten laste van een subsidie met alleen een rechtsgrond in het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Omdat het essentieel is voor deze organisaties om reserves te kunnen aanleggen, zoals voorzien in de lopende samenwerkingsovereenkomsten, wordt bij begrotingsopmaak 2023 een reglementaire decretale basis gecreëerd via dit artikel.

Afdeling 2. Wijziging van artikel 18 in het Kunstendecreet van 23 april 2021

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat er een bepaald minimumpercentage van het kunstenbudget, dat jaarlijks beschikbaar is voor de uitvoering van hoofdstuk 3 en 4 van dit decreet, moet worden besteed aan kortlopende subsidies. Investeren in kunstenaars, projecten en ad hoc opportuniteiten voor internationale presentaties is noodzakelijk omdat dit de basis, de humuslaag vormt van de kunstensector. Zonder voldoende zaaigeld kan niet geogst worden.

De geschiedenis leert dat het budget voor werkingsubsidies een steeds groeiend aandeel van het totale kunstenbudget inneemt wat de dynamiek en vernieuwingsmogelijkheden binnen het kunstenveld zou kunnen verminderen.

De bepaling in dit artikel is een van de hefboomen waarmee de decreetgever aan deze tendens een halt wil toeroepen en tegemoetkomt aan de algemene bezorgdheid om een dynamisch kunstenlandschap te behouden. Het minimale budget voor de kortlopende subsidies wordt telkens bij het begin van de beleidsperiode bepaald voor de beleidsperiode, waardoor indexering losgekoppeld wordt van de minimumnorm. Tegelijkertijd zorgen deze aanpassingen er voor dat deze hefboom in overeenstemming blijft met de budgettaire contouren van het totale jaarlijkse kunstenbudget.

Band met de begroting:

De budgettaire impact bestaat erin dat door deze bepaling vermeden wordt dat door de jaarlijkse indexering van de kredieten voor de werkingssubsidies tegelijkertijd ook de kredieten voor de kortlopende subsidies moeten opgetrokken worden.

Daarnaast worden bij begrotingsopmaak 2023 de nodige kredieten bijgesteld of gecompenseerd om dit minimumpercentage te realiseren.

Afdeling 3. Subsidies aan organisaties met een bijzondere opdracht binnen het cultuurbeleid

Artikel 4 tot en met 8

Zowel Theater Stap vzw als Ons Erfdeel vzw werden jaarlijks als nominatim opgenomen in het uitgavendecreet. Artikel 75, derde lid van de VCO, zoals gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022 en van toepassing vanaf 1 januari 2023, bepaalt dat in geen geval een reserve kan worden aangelegd ten laste van een subsidie met alleen een rechtsgrond in het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Om deze verenigingen in staat te stellen om reserves aan te leggen wordt bij begrotingsopmaak 2023 een reglementaire decretale basis gecreëerd via dit artikel. Om redenen van continuïteit van dienstverlening, en het opbouwen van expertise, worden deze verenigingen bij naam opgenomen.

Theater Stap realiseert theaterproducties met mentaal gehandicapte acteurs. Dit vergt een zeer specifieke werking met een professioneel uitgebouwde omkadering. Omdat de acteurs geen professioneel statuut hebben, is het voor Theater Stap onmogelijk om te voldoen aan de normen van het Kunstendecreet. Om deze unieke en bijzonder waardevolle werking blijvend te faciliteren wordt deze organisatie nominatim gesubsidieerd.

Ons Erfdeel is één van de sleutelspelers in de Vlaams-Nederlandse culturele ruimte en de beleidsmatige internationale culturele samenwerking tussen Nederland en de Vlaamse Gemeenschap. Omwille van haar unieke positie krijgt deze vereniging in die eigenschap specifieke opdrachten toegewezen die kaderen in het internationaal cultuurbeleid, met name strategische doelstelling E.1 *Inzetten op een performant interregionaal en internationaal cultuurbeleid*, met name operationele doelstelling OD E.1.2 *Actief inzetten op bilaterale samenwerking met onze prioritaire partners*.

Hoofdstuk 3. Financiën en Begroting

Afdeling 1. De vermindering van de onroerende voorheffing voor gezinsbijslaggerechtigde kinderen en de proportionele verdeling tussen de ouders bij gedeelde huisvesting

Op 23 juni 2022 werd door het Grondwettelijk Hof een arrest uitgesproken inzake artikel 2.1.5.0.1, §1, 2° Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF). Het bodemgeschil heeft betrekking op de weigering door de Vlaamse Belastingadministratie om – in het kader van een co-ouderschapsregeling- de vermindering toe te kennen aan de ouder bij wie de kinderen niet gedomicilieerd zijn, maar die ze eveneens daadwerkelijk huisvest. De vermindering wordt, conform artikel 2.1.5.0.1 enkel toegekend aan de ouder bij wie de kinderen gedomicilieerd zijn. Deze bepaling gaf aanleiding tot een prejudiciële vraag waarbij het Hof oordeelde dat artikel 2.1.5.0.1, § 1, 2°, van de VCF niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het de co-ouder die de kinderen op gelijkmatig gedeelde wijze huisvest, onder geen enkele voorwaarde de mogelijkheid biedt om een gedeeltelijke vermindering van de onroerende voorheffing te genieten voor het onroerend goed dat hij betreft.

De voorgestelde aanpassing wenst hieraan te remediëren.

Eenzijds wordt de mogelijkheid voorzien om de vermindering voor kinderlast proportioneel op te splitsen tussen niet-samenlevende ouders ("co-ouders"). Uiteraard blijft hierbij de basisvoorwaarde gelden dat de kinderen het recht op de vermindering moeten openen. Meer bepaald moet de woning van één van de ouders (dus ook in geval van co-ouderschap) op 1 januari van het aanslagjaar betrokken worden door een gezin met ten minste 2 kinderen of een gehandicapt kind die daar volgens het bevolkingsregister hun woonplaats hebben én die in aanmerking komen voor gezinsbijslag. Daarnaast blijft het uiteraard nog steeds gaan om een belastingvermindering. Het bedrag van een belastingvermindering kan maar verrekend worden ten belope van de verschuldigde onroerende voorheffing voor de respectievelijke woningen waar de co-ouders hun domicilie gevestigd hebben en dus nooit leiden tot een teruggave.

Anderzijds noodzaakt de toepassing van de proportionele vermindering ertoe dat de bedragen van de vermindering die momenteel progressief stijgen naargelang het aantal kinderen, gewijzigd worden in eenzelfde forfaitair Vlaamse basisbedrag per kind, waarbij een gehandicapt kind, net zoals voorheen, telt voor twee kinderen. De huidige toepassing van de vermindering is niet-lineair oplopend per kind en bijgevolg is het niet duidelijk berekenbaar welke vermindering er juist per kind van toepassing is. Bijgevolg opteert de decreetgever voor een forfaitair Vlaams basisbedrag per kind, nog te vermeerderen met de lokale opcentiemen. Dit biedt een éénduidige en duidelijke standaard die de opsplitsing, mits de nodige afrondingsregels, mogelijk maakt voor elke soort gedeeld verblijf. Het Vlaams basisbedrag per kind dat in aanmerking komt voor de vermindering bedraagt 8 euro. Het is dit basisbedrag dat, na toepassing van de gemeentelijke en provinciale opcentiemen, in mindering zal worden gebracht op het aanslagbiljet.

Voor gehandicapte kinderen en personen met een handicap blijft de bestaande regeling behouden.

Tot slot voorziet het voorliggend decreet eveneens een formule voor indexering die jaarlijks zal toegepast worden op het forfaitaire bedrag van 8 euro.

De eerste jaarlijkse indexatie van voormelde bedragen zal toegepast worden vanaf aanslagjaar 2024.

Verantwoording per artikelnummer:

Artikel 9

Dit artikel introduceert de mogelijkheid voor co-ouders om over te gaan tot de aanvraag van de verdeling van de vermindering voor gezinsbijslaggerechtigde kinderen tussen de co-ouders, wanneer zij voldoen aan de voorwaarden om het recht op de vermindering te openen. Om deze opsplitsing mogelijk te maken dient er ook overgestapt te worden naar een vast bedrag per kind. Een eerste belangrijke wijziging in dit artikel betreft dan ook de overstap van de huidige tabel, waarbij het bedrag van de vermindering progressief oploopt per kind, naar een vast forfaitair Vlaams basisbedrag van 8 euro per kind.

Aan de regeling voor gehandicapte kinderen wijzigt niets ten opzichte van de huidige regeling. Een gehandicapt kind telt voor de berekening van de vermindering voor 2 kinderen. De vermindering voor een persoon met een handicap, vermeld in artikel 2.1.5.0.1, §1, 3° VCF, blijft behouden en wordt op eenzelfde manier berekend.

Zoals hoger vermeld, bedraagt het Vlaamse basisbedrag 8 euro per kind. Dit is dus een bedrag waarop de opcentiemen van de provincie, agglomeratie en gemeente nog moeten worden toegepast. Pas nadien zal de volledige vermindering gekend zijn die op het aanslagbiljet zal vermeld worden.

Het basisbedrag wordt aangepast aan de schommeling van de index van de consumptieprijzen van het Rijk. De eerste indexering zal plaats vinden in het jaar volgend op de inwerkingtreding van dit decreet, namelijk aanslagjaar 2024.

Voor de aanpassing aan de index van de consumptieprijzen van het Rijk wordt een formule voor indexering ingevoegd. De afronding van het bekomen bedrag na toepassing van de coëfficiënt wordt gealigneerd op de gebruikelijke manier van afronden in de VCF. De afronding door de weglaten van de centdelen na de 2de decimaal wordt aangepast naar een afronding op het hogere of lagere honderdste naargelang het cijfer van de duizendste al of niet vijf bereikt.

Een tweede belangrijke wijziging houdt in dat naar de toekomst toe voor de toepassing van de vermindering ook rekening wordt gehouden met co-ouderschap. Het gaat hier om de situatie van co-ouderschap waarin ouders, die ingevolge een relatiebreuk niet samenleven, hun kind of kinderen altemeerend huisvesten. De vermindering van de onroerende voorheffing voor gezinsbijslaggerechtigde kinderen kan dan op aanvraag proportioneel verdeeld worden naargelang de periode dat de ouder het kind of de kinderen huisvest. Om het recht op de vermindering te openen, dient de woning betrokken te worden door minstens 2 kinderen of 1 gehandicapt kind die daar op 1 januari van het aanslagjaar volgens het bevolkingsregister hun of zijn woonplaats hebben. Eens de kinderen recht hebben op de vermindering, kan de vermindering per kind opgesplitst worden. Om de opsplitsing van het basisbedrag van 8 euro voor elke situatie van gedeeld verblijf mogelijk te maken, worden er afrondingsregels voorzien. Voor het gezin waar deze kinderen of het kind altemeerend verblijven en volgens het bevolkingsregister niet hun of zijn woonplaats hebben geldt deze voorwaarde m.b.t. het aantal kinderen dus niet.

Bijvoorbeeld, stel dat een moeder met haar twee gezinsbijslaggerechtigde kinderen gedomicilieerd is in een woning gelegen in het Vlaamse Gewest, meer bepaald in gemeente A. Ingevolge een rechterlijke beslissing wordt de huisvesting gelijk (50%) verdeeld tussen de vader en de moeder. De vader, die eveneens gedomicilieerd is in het Vlaamse Gewest, nl. in gemeente B, huisvest deze kinderen dus ook 50% van de tijd in zijn woning. Het bedrag van de vermindering, dat voor 2 kinderen samen 16 euro bedraagt (zonder opcentiemen en zonder indexatie), zal proportioneel kunnen verdeeld worden tussen de beide ouders. Hierdoor zal elk van hen een vermindering van 8 euro, te vermeerderen met de opcentiemen van de lokale besturen waar de respectievelijke woningen zijn gelegen, toegekend krijgen op het aanslagbiljet van hun respectievelijke woningen. Vanaf aanslagjaar 2024 zal dit bedrag geïndexeerd worden.

De opsplitsing van deze vermindering dient eenmalig aangevraagd te worden door één van beide ouders. Deze aanvraag dient uiterlijk op 31 maart van het aanslagjaar ingediend te worden bij de bevoegde administratie.

Bij de aanvraag moet aangetoond worden dat het kind gedeeltelijk gehuisvest wordt bij elk van zijn niet samenlevende ouders.

Dit kan bewezen worden door een rechterlijke uitspraak (bv. vonnis van de familierechtbank) of door een overeenkomst die door een rechter werd gehomologeerd (bv. de regelingsakte in het kader van een echtscheiding met onderlinge toestemming).

Verder is een overeenkomst die tot stand kwam in het kader van een vrijwillige gezinsbemiddeling door een door de federale benoemingscommissie erkende bemiddelaar ook een afdoende bewijsstuk. Ook een door beide ouders ondertekende overeenkomst wordt aanvaard als bewijsstuk.

In de overeenkomst of de beslissing dient duidelijk vermeld te worden dat het kind gedeeltelijk wordt gehuisvest bij elk van beide ouders en dient de periode van huisvesting opgenomen te worden. Op basis van de in de bovenstaande documenten aangegeven periodiciteit zal de administratie de proportionele verminderingen berekenen en opsplitsen tussen de beide co-ouders.

Een eenzijdig geschrift van één van beide co-ouders komt niet in aanmerking om de proportionele verdeling van de vermindering toe te passen. Indien er geen akkoord is tussen de co-ouders m.b.t. de opsplitsing van de vermindering of er geen bewijsstuk kan voorgelegd worden, wordt de opsplitsing niet toegepast. De vermindering zal in dit geval toegepast worden volgens de algemene regel, namelijk op het aanslagbiljet van de onroerende voorheffing van het onroerende goed waar minstens twee gezinsbijslaggerechtigde kinderen op 1 januari van het aanslagjaar hun woonplaats hebben volgens het bevolkingsregister.

Overeenkomstig artikel 2.1.5.0.1 VCF is de voorwaarde om het recht op deze vermindering te openen de domicilievereiste op 1 januari van het aanslagjaar. Daarom dienen de documenten die de alternerende huisvesting tussen de ouders staven uiterlijk op 1 januari van het aanslagjaar uitgesproken, tot stand gekomen of ondertekend te zijn.

De proportionele vermindering kan enkel toegekend worden op de onroerende voorheffing verschuldigd voor de woning waar de gezinsbijslaggerechtigde kinderen hun domicilie hebben en voor de woning waar de co-ouder die de aanvraag indient zijn domicilie heeft en het kind of de kinderen huisvest. De vermindering wordt dus eigenlijk uitgesplitst tussen de twee woningen waar het kind of de kinderen alternerend verblijven met een ouder.

Indien één van beide co-ouders geen inschrijving in het bevolkingsregister heeft in het Vlaamse Gewest, zal de proportionele verdeling aan die ouder niet kunnen toegekend worden. Een feitelijke verblijfplaats is dus niet voldoende.

Artikel 10

Door de aanpassing aan dit artikel, wordt de vermindering die proportioneel toegekend wordt ook beoordeeld op basis van de toestand op 1 januari van het aanslagjaar van de onroerende voorheffing. Zoals in de algemene toelichting werd aangehaald, blijven immers de basisvoorwaarden om van de vermindering te genieten behouden.

Artikel 11

Door dit artikel wordt het systeem van de proportionele verdeling doorgetrokken naar de ouders die huurders zijn. Een co-ouder die zijn domicilie gevestigd heeft in een gehuurde woning in het Vlaamse Gewest kan eveneens de proportionele vermindering aanvragen. De vermindering zal toegekend worden op het aanslagbiljet van de eigenaar van de desbetreffende woning. De administratie zal de ouder-huurder verwittigen dat er een proportionele vermindering werd toegekend en zal het bedrag van de vermindering meedelen. De toegestane vermindering is van de huur aftrekbaar overeenkomstig artikel 2.1.5.0.4 van de VCF.

Artikel 12

Dit artikel regelt de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Hierbij dient ook verwezen te worden naar het algemeen geldend kader in de algemene verordening gegevensbescherming (Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens) en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG).

De rechtvaardigheidsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens die worden opgevraagd kadert in de uitvoering van een taak van algemeen belang. Artikel 3.1.0.0.3, § 2 VCF bepaalt het volgende: *“De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan persoonsgegevens verwerken als dat noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, meer bepaald om de juiste heffing en inning van alle belastingen, vermeld in deze codex, te kunnen verzekeren.”*

De opgevraagd gegevens zijn noodzakelijk om de proportionele opsplitsing van de vermindering van onroerende voorheffing tussen co-ouders mogelijk te maken.

In het eerste lid wordt de Vlaamse Belastingdienst aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 2.1.5.0.1, §1/1 VCF.

In het tweede lid wordt een opsomming gemaakt van de categorieën van persoonsgegevens, die worden verwerkt. Het gaat om de gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de vermindering voor het kind of kinderen die het recht hierop openen, waaronder de gegevens over de duur van de periode van alternerend verblijf in de woning van de ouder waar deze kinderen niet gedomicilieerd zijn op 1 januari van het aanslagjaar. Het betreft hier gegevens die in de volgende soort van overeenkomsten of beslissing werden opgenomen:

- a) een overeenkomst die geregistreerd is of door een rechter gehomologeerd is;
- b) een rechterlijke beslissing;
- c) een overeenkomst die tot stand gekomen is ten gevolge van vrijwillige gezinsbemiddeling door een bemiddelaar die erkend is door de commissie vermeld in artikel 1727 van het Gerechtelijk Wetboek;
- d) een overeenkomst die door beide ouders ondertekend is.

De verwerking van de omschreven categorieën van persoonsgegevens is noodzakelijk voor de uitvoering en toepassing van artikel 2.1.5.0.1, §1/1 VCF.

Het derde lid bepaalt de criteria om de bewaartermijnen voor de persoonsgegevens die verwerkt worden te bepalen. Er werd geopteerd om de generieke tienjarige bewaartermijn van toepassing op alle dossier voor onroerende voorheffing ook voor deze gegevens toe te passen.

Motivatie voor de inwerkingtreding:

Het aanslagjaar is voor de onroerende voorheffing (OV) het kalenderjaar waarvan de inkomsten de grondslag voor de belasting vormen. Het aanslagjaar is het jaar waarvoor de belasting verschuldigd is en is voor OV gelijk aan het inkomstenjaar. Elk aanslagjaar voor onroerende voorheffing begint op 01/01 en eindigt op 31/12. Het is van belang dat de bepalingen in werking treden vanaf aanslagjaar 2023 en de nieuwe bepalingen pas zal kunnen toegepast worden voor de aanslagen vanaf inkomstenjaar 2023. Voor de aanslagen tot en met aanslagjaar 2022 zal bijgevolg de huidige regelgeving van toepassing blijven.

Band met de begroting:

De budgettaire impact van de aanpassing van het bedrag van de vermindering voor gezinsbijslaggerechtigde kinderen kan berekend worden als volgt: de –

jaarlijks te indexeren - bedragen uit de tabel met de verminderingen voor gezinsbijslaggerechtigde kinderen zoals opgenomen in de tabel van artikel 2.1.5.0.1, §1, 2° VCF wordt gewijzigd in een forfaitair Vlaams basisbedrag à rato van 8 euro per kind. Een gehandicapt kind wordt -zoals in de huidige regelgeving- gerekend voor twee.

Uit een vergelijking met het huidig systeem blijkt dat bij een forfaitaire (Vlaamse) vermindering van 8 euro per kind dat in aanmerking komt, verhoogd met de opcentiemen, een bijkomende minderontvangst van 7.179.239 euro gerealiseerd zal worden. Deze berekening houdt ook rekening met de vermindering voor personen met een handicap, zoals vermeld in artikel 2.1.5.0.1, §1, 3° VCF (waaraan niets wordt gewijzigd).

De impact van de aanpassing op de inkomsten van het Vlaamse Gewest, de provincie en de gemeenten ziet er als volgt uit:

	Huidig systeem in euro (AJ 2023)	8 euro exclusief opcentiemen vermindering per kind/ een gehandicapt kind wordt voor 2 gerekend	Vershil
Vlaamse Gewest	12.517.258	13.129.341	612.082
Gemeente	112.748.603	118.278.286	5.530.683
Provincie	21.080.225	22.116.699	1.036.474
Eindtotaal	146.346.086	153.525.326	7.179.239

In het voorstel dat initieel aan IF werd voorgelegd was er sprake van een forfaitaire vermindering van 80 euro per kind. Om tegemoet te komen aan het advies IF, werd aan een systeem gewerkt dat budgettair een lagere impact had en waarbij de impact op de lokale besturen zo veel als mogelijk beperkt wordt.

Afdeling 2. Lichte vrachtauto – aanpassing van de definitie van het begrip lichte vrachtauto

Het segment van de motorvoertuigen hoofdzakelijk bestemd voor het vervoer van goederen (lichte vrachtauto's, vrachtauto's, trekkers, aanhangwagens en opleggers) wordt om economische redenen, maar met respect voor de Europese regelgeving, steeds op een fiscaal gunstigere manier behandeld dan het segment van de personenauto's, de auto's voor dubbel gebruik en de minibussen. De economische reden bestaat uit de stimulering van zelfstandigen en kleine en grote ondernemingen, door te vermijden dat een hogere belasting van dit type voertuigen een extra hinderpaal zou vormen.

Met het samenwerkingsakkoord van 24 juni 2005 werd een fiscale definitie voor het begrip "lichte vrachtauto" ingevoerd waardoor niet meer werd verwezen naar de inschrijving in het repertorium van de Dienst voor Inschrijvingen van Voertuigen (DIV) voor de vaststelling van de aard van het voertuig, maar naar een fiscale definitie. De technische evolutie in de auto-industrie, in combinatie met de Europese regelgeving over de technische kenmerken van de voertuigen hadden ervoor gezorgd dat voor bepaalde types van voertuigen zich blijven baseren op de classificatie bij de DIV niet langer opportuun was. Door een ruime interpretatie van de technische voorwaarden qua gewicht en verhouding tussen de passagiers- en laadruimte, ontstond er namelijk een oneigenlijk gebruik van de "lichte vrachtauto" en het voordelig belastingtarief.

Voertuigen die als lichte vrachtauto in de reglementering van de DIV zijn ingeschreven en, afhankelijk van hun type, niet voldoen aan de voorwaarden van de fiscale definitie worden volgens hun constructie beschouwd als personenauto, auto voor dubbel gebruik of minibus en bijgevolg ook als dusdanig belast.

In het Vlaams Gewest werd deze fiscale definitie van lichte vrachtauto, ingevoerd door het samenwerkingsakkoord van 24 juni 2005 overgenomen in artikel 1.1.0.0.2, derde lid, 2° van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF).

Echter, op vandaag staat het belastingregime voor lichte vrachtauto's nog steeds onder druk omdat ondanks de strengere definitie uit het samenwerkingsakkoord, er nog steeds belastingplichtigen zijn die een lichte vrachtauto aanschaffen voor louter privé- en vrijetijdsgebruik. Hierdoor kunnen zij genieten van een voordelig tarief zonder bij te dragen aan de economische activiteit. Er wordt vastgesteld dat het toepassingsgebied van het begrip lichte vracht en het daar bijhorend voordelig fiscaal regime in de praktijk nog steeds ruimer is dan wat de wetgever initieel voor ogen had. Gelet op het ontbreken van elke economische activiteit en bijgevolg de aanwezigheid van louter privégebruik, valt een preferentieel belastingtarief, afwijkend van het tarief dat van toepassing is op personenauto's en auto's voor dubbel gebruik niet meer te verantwoorden.

Dit is vooral het geval voor de voertuigen vermeld in littera a en b van de definitie die voornamelijk de voertuigen van het type "pick-up" omschrijven. Door de open laadbak zijn deze voertuigen minder geschikt om goederen te vervoeren en andere economische activiteiten te verrichten, dan de bestelwagens, bedoeld in littera c en d van de definitie. Het laadvermogen van een "pick-up" is kleiner en de lading is minder beschermd dan bij een bestelwagen. Het potentieel professioneel gebruik van een "pick-up" is hierdoor beperkter. Daarenboven wordt ook vastgesteld dat de voertuigen van het type "pick-up" een slechte invloed hebben op de verkeersveiligheid door hun hogere passagierszetel. Over het algemeen zijn deze voertuigen ook uitgerust met zwaardere en vervuilende motoren. Omdat ze minder aerodynamisch zijn, verbruiken ze ook meer brandstof dan personenwagens en kleine bestelwagens.

De voorgestelde bepaling wil voormelde voertuigen uitsluiten van het voordelig belastingstelsel voor lichte vrachtauto's als ze niet professioneel gebruikt worden. Daartoe wordt als bijkomende voorwaarde ingeschreven voor dat type van voertuig, meer bepaald voor de categorieën omschreven in littera a en b, dat ze zijn ingeschreven op naam van een rechtspersoon of op naam van een natuurlijk persoon bedoeld in artikel I.1., 1°, a) van het Wetboek van Economisch Recht van 28 februari 2013 en ingeschreven overeenkomstig artikel III.17. van dat wetboek. Concreet houdt dit in dat de voertuigen enkel zullen kunnen genieten van het voordelig tarief voor lichte vrachtauto's als ze ingeschreven zijn op naam van een belastingplichtige (natuurlijke persoon of rechtspersoon) die zelf een inschrijving heeft bij de kruispuntbank voor ondernemingen. Deze objectieve maatstaf zorgt ervoor dat er geen onderscheid wordt gemaakt naargelang de economische activiteit van de belastingplichtige. De loutere inschrijving van het voertuig op naam van de rechtspersoon of natuurlijke persoon met een zelfstandige activiteit volstaat. Voor de belastingplichtige vereist deze voorwaarde geen bijkomende administratieve procedure. De administratie zal het gunsttarief automatisch toepassen.

Voor de toepassing in de tijd werd het rechtszekerheidsbeginsel vooropgesteld, waarbij de burger moet kunnen vertrouwen op het beleid van de overheid en de mogelijkheid moet hebben om de juridische gevolgen van zijn handelingen op voorhand te voorzien. De gewijzigde definitie zal van toepassing zijn voor nieuwe en tweedehands lichte vrachtauto's die worden ingeschreven na 31 december 2022 (behoudens de overgangsregeling voor nieuwe voertuigen besteld voor 31 december 2022). Voor alle voertuigen die reeds waren ingeschreven vóór die

datum, blijft het belastingstelsel van vóór de inwerkingtreding van dit artikel in de toekomst van toepassing voor wat de verkeersbelasting en belasting op inverkeerstelling betreft.

Voor nieuwe voertuigen die reeds besteld zijn voor 1 januari 2023, maar na die datum zijn geleverd en ingeschreven, wordt er voorzien in een overgangsregeling. Indien het voertuig besteld is voor 1 januari 2023 kan de definitie van lichte vrachtauto zoals deze van toepassing was voor 1 januari 2023 nog worden toegepast, indien het gaat om een eerste inschrijving. Het is aan de belastingplichtige om aan te tonen dat het voertuig voor 1 januari 2023 werd besteld. Hiertoe dient de belastingplichtige een kopie van de bestelbon aan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie te bezorgen voor 15 februari 2023 samen met een identificatieformulier.

Overeenkomstig artikel 4, §3, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten zijn de gewesten bevoegd om de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen te bepalen van de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling. Ingeval de belastingplichtige een vennootschap, zoals bedoeld in de wet van 7 mei 1999 houdende het wetboek van vennootschappen, een autonoom overheidsbedrijf, of een vereniging zonder winstgevend doel met leasingactiviteiten is, dan is de uitoefening van deze bevoegdheden afhankelijk van een voorafgaandelijk tussen de drie gewesten te sluiten samenwerkingsakkoord zoals bedoeld in artikel 92bis, §2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Het Vlaams Gewest heeft verschillende pogingen ondernomen om tot een samenwerkingsakkoord te komen. Er hebben voorafgaand aan dit decretale initiatief eveneens gesprekken plaatsgevonden met beide gewesten met het oog op het bekomen van een samenwerkingsakkoord m.b.t. de leasingvoertuigen. Ook deze pogingen tot aanpassing van de definitie van lichte vrachtoertuigen waren echter niet succesvol en bij gebrek aan overeenstemming tussen de drie gewesten zal de voorgenoemde wijziging niet van toepassing kunnen zijn op leasingwagens.

Artikel 13

Met dit artikel wordt de bestaande definitie van lichte vrachtauto opgenomen in artikel 1.1.0.0.2 van de VCF aangepast. De nieuwe definitie zal van toepassing zijn op lichte vrachtauto's die worden ingeschreven na 31 december 2022.

Aan de voertuigen van het type "pick-up" en "chassis cabine", vermeld in littera a en b van de definitie, wordt een bijkomende voorwaarde toegevoegd. Deze voertuigen worden enkel als lichte vrachtauto beschouwd indien het voertuig is ingeschreven op naam van een rechtspersoon of op naam van een natuurlijke persoon in de zin van artikel I.1.1^o(a) van het wetboek van Economisch Recht van 28 februari 2013 en die als zodanig is ingeschreven in de kruispuntbank van ondernemingen overeenkomstig artikel III.17 van hetzelfde wetboek. Door de toevoeging van deze voorwaarde vallen de voertuigen van het type "pick-up" en "chassis cabine" onder het begrip lichte vrachtauto indien deze voertuigen ook professioneel gebruikt worden. Belastingplichtigen die een registratie hebben bij de kruispuntbank ondernemingen worden geacht hun voertuig ook voor professionele doeleinden te gebruiken.

Bij deze bijkomende inschrijvingsvoorwaarde wordt verduidelijkt dat deze voorwaarde niet van toepassing is op voertuigen van rechtspersonen met leasingactiviteiten.

Voertuigen die niet voldoen aan de voorwaarden van de fiscale definitie worden, afhankelijk van hun constructie, beschouwd als personenauto, auto voor dubbel gebruik of minibuss en bijgevolg ook als dusdanig belast.

Artikel 14

Teneinde voldoende rechtszekerheid te bieden voor de belastingplichtige, voorziet dit artikel in een overgangsregeling voor voertuigen die worden besteld voor 1 januari 2023, maar pas worden ingeschreven na 31 december 2022. Door het wereldwijde chiptekort en de coronacrisis hebben veel automerken te maken met langere levertijden. Gelet op deze uiteenlopende levertermijnen, kan het voorvallen dat een belastingplichtige het voertuig reeds heeft verworven op basis van een contractuele relatie, maar dat de levering en inschrijving pas maanden later worden voorzien. Door het invoeren van een overgangsregeling kan de belastingplichtige wel reeds de juridische gevolgen van zijn rechtshandelingen voorzien en beoordelen op het moment van de bestelling. De nieuwe definitie is in principe van toepassing voor voertuigen die na 31 december 2022 worden ingeschreven. Voor nieuwe voertuigen die vóór 1 januari 2023 besteld zijn en na 31 december 2022 voor de eerste keer worden ingeschreven, kan de belastingplichtige ervoor opteren om alsnog toepassing te maken van de definitie zoals ze van toepassing was voor 1 januari 2023. Daarvoor dienen er twee voorwaarden cumulatief te worden vervuld:

1° het voertuig dient effectief voor 1 januari 2023 te zijn besteld door de belastingplichtige;

2° een kopie van de bestelbon wordt aan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie bezorgd voor 15 februari 2023, samen met een formulier, afgeleverd door deze entiteit, dat wordt ondertekend door de betrokken belastingplichtige, en dat minstens de volgende gegevens bevat:

a) hetzij het identificatienummer uit het Rijksregister van de natuurlijke personen, hetzij het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, van de persoon op wiens naam het voertuig ingeschreven werd of zal ingeschreven worden in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid;

b) de voornamen, de achternaam en het domicilieadres van de natuurlijke persoon op wiens naam het voertuig ingeschreven werd of zal ingeschreven worden in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid.

De bestelbon vertegenwoordigt namelijk een contractuele relatie waarbij de verkoper en de koper gebonden zijn hun verbintenissen opgenomen in de bestelbon na te komen. Dit document bevat doorgaans de identiteit van de partijen, het voorwerp van de overeenkomst, een datum en een handtekening.

Band met de begroting:

Uit de toelichting bij de fiche blijkt dat het in de eerste plaats de bedoeling van de decreetgever is om de verkeersbelastingen rechtvaardiger en eerlijker te maken. In de praktijk wordt vastgesteld dat de toepassing van het huidige regime niet overeenstemt met de ratio legis van de decreetgever.

De hervorming zou ingaan voor voertuigen die voor het eerst ingeschreven worden na 31/12/2022.

In eerste instantie wordt berekend wat de meeropbrengst is zonder gedragswijzigingen in het eerste jaar na de hervorming (prijsniveau = aanslagjaar 2021). Voor de voertuigen type pick-up (PU) en type chassis cabine (CC) uit de dataset die de eerste maal ingeschreven zijn na 31/12/2020 wordt de jaarlijkse verkeersbelasting (JVB) en belasting op de inverkeerstelling (BIV) berekend aan het normale tarief voor personenwagens. Dat levert een kleine 400.000 euro extra inkomsten op aan JVB en een kleine 4 miljoen euro aan BIV.

	JVB voor hervorming	JVB 1ste jaar na hervorming	Verschil JVB	BIV 1ste jaar na hervorming	Totaal Verschil
Pick-up (PU)	2.085.652	2.424.276	338.624	3.558.783	3.897.407
Chassis Cabines (CC)	497.494	527.240	29.746	372.543	402.290

In het eerste jaar na de hervorming zal nog maar een klein deel van de voertuigen worden belast volgens de nieuwe tarieven (die enkel zullen gelden voor nieuw ingeschreven voertuigen).

	Aantal vorderingen	Aantal vorderingen nieuw tarief	%
Pick-up (PU)	15.630	477	3,1%
Chassis Cabines (CC)	3.370	46	1,4%

De gemiddelde tarieven voor en na de hervorming worden weergegeven in onderstaande tabel. De lichte vrachtauto is uitgesloten van het materieel toepassingsgebied van de BIV waardoor er voor deze hervorming geen BIV van toepassing was op deze voertuigen.

	Gemiddeld tarief JVB voor hervorming	Gemiddeld tarief JVB na hervorming	Gemiddeld tarief BIV na hervorming
Pick-up (PU)	133	849	7.461
Chassis Cabines (CC)	148	783	8.099

Op (lange) termijn zullen alle pick-ups en chassis cabines van natuurlijke personen worden belast aan de nieuwe tarieven. De opbrengsten voor de JVB zullen oplopen tot 16 miljoen euro. Dat bedrag wordt bekomen door het totaal aantal vorderingen te vermenigvuldigen met het gemiddeld tarief na hervorming. Ten opzichte van de huidige opbrengst betekent dit 13 miljoen extra ontvangsten. Ook de ontvangsten uit de BIV zullen nog toenemen. Voor de BIV is het moeilijker om een correcte berekening te maken, maar de meeropbrengst kan geraamd worden op 15 tot 20 miljoen euro.

	JVB voor hervorming	JVB na hervorming	Verschil JVB
Pick-up (PU)	2.085.652	13.266.743	11.181.091
Chassis Cabines (CC)	497.494	2.639.848	2.142.354
	2.583.146	15.906.591	13.323.445

Bovenstaande bedragen gaan ervan uit dat de belastingplichtige zijn aankoopgedrag niet wijzigt. Gelet op de forse tariefverhogingen zal een deel van de belastingplichtigen dit uiteraard wel doen. Het is evenwel moeilijk om in te schatten wat de budgettaire impact zal zijn aangezien we de gedragssturing niet kunnen voorspellen. Gelet op de significante tariefstijging vermoeden we dat minstens twee derde van de belastingplichtigen hun aankoopgedrag zullen wijzigen naar een voertuig dat voordeliger belast wordt. Hierdoor wordt de totale meeropbrengst geraamd op 1/3 van het bekomen bedrag op lange termijn, zijnde 4 miljoen voor de JVB en tussen de 5 en 7 miljoen voor de BIV.

Afdeling 3. Wijzigingen van artikel 2.9.4.2.15 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Artikel 15

Bij het programmadecreet bij de begroting 2022 van 23 december 2021 werd het algemeen tarief van het verkooprecht (art. 2.9.4.1.1 van de VCF) opgetrokken van 10% naar 12%. Hierbij werd geopteerd om voor de verkoop van onbebouwde landgoederen het tarief van 10% te behouden. Dit tarief werd ingeschreven in artikel 2.9.4.2.15 van de VCF.

In de memorie (Ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2022, *Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 986/1*) is in dit verband vermeld: "In afwijking van het algemeen tarief van 12% wordt, in een nieuw artikel 2.9.4.2.15, van de VCF, voor verkoopovereenkomsten van onbebouwde landgoederen en van onbebouwde onroerende goederen waarvoor een natuurbeheerplan type twee of drie als vermeld in artikel 16ter, §1, 2° en 3°, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, is goedgekeurd conform artikel 16octies van het voormelde decreet, het huidige verkooprecht van 10% behouden. Met een onbebouwd landgoed wordt, conform de definitie opgenomen in artikel 1.1.0.0.2 van de VCF, een onroerend goed bedoeld dat bestaat uit een of meer gronden die voor het landbouwbedrijf gebruikt worden of bestemd zijn, met uitsluiting van gebouwen en de grond waarop deze gebouwen zich bevinden..."

De verwijzing naar de definitie van "onbebouwd landgoed" van artikel 1.1.0.0.2, twaalfde lid, 5° van de VCF leidt evenwel tot oneigenlijk gebruik. Ter illustratie kan verwezen worden naar de situatie waarbij een perceel grond dat gelegen is in woonzone, doch door een landbouwer wordt aangewend voor zijn landbouwbedrijf, verkocht wordt aan een koper die op het perceel grond één of meerdere woningen zal bouwen.

Om dit oneigenlijk gebruik uit te sluiten wordt ervoor geopteerd om het 10% tarief van artikel 2.9.4.2.15 van de VCF voor te behouden voor onbebouwde onroerende goederen die stedenbouwkundig uitsluitend en volledig zijn bestemd voor landbouw of die uitsluitend en volledig gelegen zijn in de categorie gebiedsaanduiding landbouw of een subcategorie van de gebiedsaanduiding landbouw. Dit strookt met de oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever.

Bovendien is het stedenbouwkundig uitsluitend en volledig bestemd zijn voor landbouw of het uitsluitend en volledig gelegen zijn in de gebiedsaanduiding landbouw of een subcategorie daarvan niet voor interpretatie vatbaar waardoor bij de registratie van de aankoopakte onmiddellijk kan beoordeeld worden of het tarief van 10% kan toegepast worden zonder latere controle en eventuele aanvullende aanslag.

Met het woord "uitsluitend" worden de percelen waarop stedenbouwkundig enige andere bestemming dan landbouw mogelijk is of die in een andere gebiedsaanduiding dan 'landbouw' liggen, uitgesloten van het tarief van 10%. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan percelen in woongebied met landelijk

karakter, die een dubbele stedenbouwkundige bestemming hebben (landbouw en bewoning).

Met het woord "volledig" worden de percelen uitgesloten die deels bestemd zijn voor landbouw of in een gebiedsaanduiding, dan wel subcategorie van deze gebiedsaanduiding liggen en deels een andere stedenbouwkundige bestemming hebben of deels in andere gebiedsaanduiding dan wel subcategorie van deze gebiedsaanduiding liggen. Na opsplitsing van het perceel kan het verlaagd tarief van 10 % wel toegepast worden voor het opgesplitste deel dat uitsluitend en volledig bestemd is voor landbouw.

Band met de begroting:

Er is een positieve budgettaire impact gezien de voorwaarden voor het bekomen van het verlaagd tarief voor onbebouwde onroerende goederen die voor landbouw bestemd zijn strikter worden. Het is echter niet mogelijk om hiervan een budgettaire raming te maken.

Hoofdstuk 4. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Toekenning van werkingssubsidies aan Vlaams-Brusselse partnerorganisaties in het kader van het Brusselbeleid

De decretale basis voor de werkingssubsidies aan onze Vlaams-Brusselse partnerorganisaties is momenteel het uitgavendecreet. Dit is ingegeven door de diversiteit van de organisaties: ze zijn actief rond verschillende gemeenschapsbevoegdheden en hebben specifieke werkingen en doelstellingen.

In de gewijzigde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO), van toepassing vanaf 1 januari 2023, kan een reserve niet meer worden aangelegd ten laste van een subsidie met alleen een rechtsgrond in het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Om de financiële stabiliteit van onze Vlaams-Brusselse partnerorganisaties te garanderen, wordt er een afzonderlijke decretale regeling voorzien zodat de mogelijkheid om reserve op te bouwen gegarandeerd blijft. Daarnaast wordt de samenwerking met en financieringsbasis voor de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties geregeld.

Artikel 16

Dit artikel omschrijft wat een Vlaams Brusselse partnerorganisatie is.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan een organisatie moet voldoen om als Vlaams-Brusselse partnerorganisatie in aanmerking te komen. De Vlaamse Regering krijgt delegatie voor de uiteindelijke keuze van partnerorganisaties.

Artikel 18

De Vlaamse Regering werkt samen met en subsidieert de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties voor het verwezenlijken van de opgesomde beleidsdoelstellingen.

Artikel 19

De Vlaamse Regering sluit met de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties een beheersovereenkomst af voor een periode van maximaal vijf jaar waarin de opdrachten zijn opgenomen om een beleid te voeren dat inspeelt op de Brusselse samenleving, om vorm te geven aan Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, om gestalte te geven aan de Vlaamse Gemeenschap en om een sterk en kwalitatief

netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen uit te bouwen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De Vlaams-Brusselse partnerorganisaties stellen hiervoor een meerjarenplan op met een planning van strategische en operationele doelstellingen en voorbeeldacties, indicatoren voor de evaluatie van de uitvoering van de strategische en operationele doelstellingen en een meerjarenbegroting.

De beheersovereenkomst neemt ook een aantal financiële modaliteiten en rapporteringsverplichtingen op.

Artikel 20

Dit artikel regelt de financiering van de jaarwerkingen en de controle erop. De Vlaamse Regering verleent jaarlijks een werkingssubsidie aan de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties en bepaalt hiervoor de modaliteiten. Ze voorziet binnen de perken van de kredieten ook een indexering. Voor de berekeningswijze verwijst ze naar de definitie van de gezondheidsindex (GZI). De opname van indexatie in dit artikel heeft geen budgettaire meerkost, de beoogde organisaties krijgen allemaal reeds een index op hun jaarlijkse subsidie.

Band met de begroting:

De middelen voor deze subsidies staan ingeschreven onder begrotingsartikel SJ0-1SGI2EB-WT (initiatieven en investeringen voor het Brusselbeleid) en SJ0-1SGI2EC-WT (de versterking van de positie van het Nederlands in de hoofdstad).

Afdeling 2. Toevoegen van een rechtsgrond voor het uitwerken van het mechanisme van financiering, toezicht en sancties van de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap in het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid.

Artikel 21

Artikel 12bis van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid vormt vandaag de rechtsgrond voor de oprichting en erkenning van de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap in het gelijkheidsbeleid, krachtens het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 houdende de erkenningsvoorwaarden, de erkenningsprocedure en het toezicht op de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap.

In navolging van het advies van de Raad van State 0.432/1 van 1 december 2021 wordt via deze wijziging ook een rechtsgrond gecreëerd voor het uitwerken van het mechanisme van financiering, toezicht en sancties van de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap.

Voor de subsidiëring van de erkende Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad voor 2022 werd rechtsgrond gevonden in het decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022. Artikel 12, §1, van dat decreet bevat het begrotingsartikel SJ0-1SFC2CA-WT waarbinnen de adviesraad Handicap wordt gefinancierd (allocatie 'adviesraad handicap').

Band met de begroting:

In navolging van het advies van de Raad van State 0.432/1 van 1 december 2021 wordt via deze wijziging een rechtsgrond gecreëerd voor het uitwerken van het mechanisme van financiering, toezicht en sancties van de Vlaamse advies- en beleidsparticipatieraad van personen met een handicap.

Afdeling 3. Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden

Artikel 22

Overheden in Vlaanderen investeren momenteel massaal om dienstverlening dicht bij de burger én digitaal te organiseren.

Bijvoorbeeld, met het relanceprogramma "Gemeente zonder gemeentehuis" (GZG) worden de lokale overheden uitgedaagd om hun werking en dienstverlening meer burgergericht en efficiënter te transformeren door maximaal in te zetten op de mogelijkheden van slimme technologieën en daarvoor worden ze financieel ondersteund. Uit de voorstellen tot nu toe blijkt dat gemeentebesturen gelijkaardige ideeën hebben die tot nu toe moeilijk realiseerbaar waren bij gebrek aan middelen, maar ook bij gebrek aan stroomlijning binnen het e-government landschap en aanbod vanuit o.m. Vlaanderen.

Vaststelling is hoe dan ook dat zowel bij lokale overheden als bij Vlaamse en andere overheidsentiteiten grote diversiteit bestaat in digitale maturiteit waardoor verschillende snelheden ontstaan.

Om de digitaliseringsambities op een haalbare en duurzame manier te realiseren in heel Vlaanderen, is het belangrijk om transversaal en interbestuurlijk samen te werken en daarbij intensief bestaande digitale bouwstenen en oplossingen te hergebruiken. Waar centrale budgetten ingezet worden om generieke componenten uit te bouwen, is er ook bij de verschillende dienstverlenende organisaties nood aan investeringen voor de aansluiting en specifieke implementatie vertrekkend vanuit inhouds- en organisatiespecifieke noden. Gegeven dat hiervoor niet zelden de expertise ontbreekt (of niet efficiënt kan aangekocht of ingezet worden), moeten horizontale entiteiten ondersteuningscapaciteit opbouwen en ten dienste kunnen stellen van de entiteiten en overheden die dat nodig hebben. Zij moeten hiervoor kunnen terugvallen op financiering door de afnemers van die ondersteuning, gezien deze zelf verantwoordelijk zijn voor de digitalisering van hun dienstverlening en organisatie. Door hen (minstens deels) te laten financieren, is er een grotere garantie dat de organisatie eigenaarschap neemt over de veranderingen die er nodig zijn, de effectieve implementatie van de ontwikkelde tools,... Kortom het effectief realiseren van burger nabije, efficiënte digitale dienstverlening en werking.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) heeft een uitgebreide portfolio van digitale producten en kennisproducten die zijn uitgegroeid tot generieke bouwstenen, zoals bijv. Lokale Besluiten als geLinkte Open Data, Gelinkt Notuleren en het Loket voor Lokale Besturen, die vooral gericht zijn op het efficiënter laten verlopen van de informatiedoorstroming tussen lokale overheden en andere overheden en dat zoveel mogelijk rechtstreeks vanuit bestaande processen en systemen die op een slimme en gestandaardiseerde manier met elkaar worden verbonden. Zo komen tal van (lopende) trajecten zoals de implementatie van de dienstenrichtlijn ('Single Digital Gateway'), het verenigingsloket, de rechtenverkenner, het vastgoedinformatieplatform,... steeds met dezelfde vraag naar ABB: hoe kunnen we de informatie over deze - voornamelijk lokale - producten en diensten up-to-date (laten) houden, zodat burgers en organisaties een vlotte digitale dienstverlening kunnen ervaren. Dus terwijl het stijgend aantal vragen aantoont dat het besef bij alle actoren groeit dat gebruik maken van de bouwstenen de juiste stap vooruit is binnen interbestuurlijk digitaliseren, blijkt tevens dat lokale overheden en Vlaamse entiteiten er zelf onvoldoende in slagen om tot optimale oplossingen te komen. Dat geldt voor individuele besturen, maar ook in het kader van een samenwerking blijft de vraag naar ondersteuning bestaan.

ABB kan vandaag niet ingaan op de specifieke ondersteunings- en implementatievragen die leven bij gemeenten en andere organisaties omdat dit ten koste zou gaan van de investering in de centrale, generieke componenten.

Daarnaast heeft het agentschap ook geen manier om middelen te ontvangen van derden, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Digitaal Vlaanderen. Het is nochtans belangrijk om ook deze specifieke ondersteuning te kunnen aanbieden vanuit de bestaande expertenteams, zodat oplossingen maximaal gestroomlijnd en optimaal herbruikbaar zijn en deze ook eenvoudig op te volgen zijn.

De oprichting van dit fonds moet financieringsstromen tussen de verschillende financierende organisaties en ABB op een transparante manier mogelijk maken. Het is zodoende de enige manier om zowel decentraal eigenaarschap te behouden via co-financiering als om gebundelde expertise in te kopen die op een schaalbare manier tot gestroomlijnde oplossingen komt die optimaal op het terrein geïmplementeerd en bruikbaar zijn. Het is bovendien de enige manier om betalende diensten aan derden aan te bieden, wat nodig is om ook de lokale dienstenleveranciers naar een hoger niveau te tillen.

Concrete voorbeelden van specifieke ondersteunings- en implementatievragen die via het fonds kunnen verlopen:

- Een lokaal bestuur wil een meldingsplatform ontwikkelen enerzijds volgens de principes van linked data en anderzijds geconnecteerd met een te bouwen connector naar het besluitvormingssysteem. Gegeven dat het bestuur verplicht is deze connector volgens de LBLD-standaarden (Lokale Besluiten en gelinkte Open Data) te bouwen en noch zichzelf noch hun leveranciers hiervoor de nodige expertise in huis hebben, wil men beroep doen op de expertise van ABB. ABB heeft of zoekt ontwikkelcapaciteit om aan deze vraag te voldoen en zal de gefactureerde prestaties eenvoudig kunnen doorrekenen aan het betrokken bestuur.
- Met het oog op het voldoen aan de verplichtingen van de dienstenrichtlijn zullen besturen een vertaalde generieke productenfiche kunnen afnemen van de lokale producten- en dienstencatalogus. Een bepaald lokaal bestuur kiest ervoor om een bepaalde dienstverleningsfiche te herschrijven in plaats van ze integraal over te nemen, waardoor de inhoud apart moet vertaald worden. Gezien ABB hiervoor een efficiënt vertaalproces met een externe vertaaldienst zal inrichten, kan het bestuur dit eenvoudig via LPDC (Lokale Producten- en Diensten Catalogus) aanvragen. ABB zal de kosten van de externe vertaler eenvoudig kunnen doorrekenen aan het bestuur.
- Een Vlaamse entiteit wil de communicatie van en naar lokale overheden digitaliseren. Zij hebben zelf geen digitaal loket voor lokale overheden en kunnen dus geen beroep doen op de standaard doorverwijdsdienst van het Loket voor Lokale Besturen. Ze vragen aan ABB om specifiek voor deze communicatie bijkomende modules op te nemen in het Loket. ABB stelt capaciteit ter beschikking voor de analyse, gebruikerstesten, design, ontwikkeling en testing van deze module. De kosten zullen eenvoudig kunnen doorgerekend worden aan de entiteit.
- Een Vlaamse entiteit start een project om een proces binnen zijn bevoegdheid, waarin lokale overheden een belangrijke rol spelen, te digitaliseren. Ze vragen aan ABB om expertise aan te leveren om dit proces te helpen ontwerpen, daarbij zowel rekening houdend met de gebruiksvriendelijkheid voor eindgebruikers als met de praktische en technische mogelijkheden bij en werklast voor lokale overheden.
- Een lokaal bestuur start een smart city project op en doet beroep op ABB in de totstandkoming van de technische en business architectuur via een VLOCA traject (Vlaamse Open City Architectuur), daarbij zorgend voor het interoperabele karakter, zodat het project idealiter in alle lokale overheden kan geïmplementeerd worden. Het lokaal bestuur draagt een deel van de kosten van het VLOCA traject. Zo benutten we de beschikbare budgetten op lokaal en

bovenlokaal niveau optimaal en versterken we de betrokkenheid en het eigenaarschap van het lokaal bestuur.

Organisaties die een beroep wensen te doen op ondersteuning- en implementatiecapaciteit bij ABB als bouwsteeneigenaar kunnen, in samenspraak met het agentschap, de nodige capaciteit begroten, deze mee financieren en evenzeer sturen hoe de bouwstenen verder zullen evolueren in functie van hun noden bij de digitale transformatie waar zij voor staan. Op deze manier kan ABB vanuit zijn rol bijdragen tot de coördinatie van de digitaliseringsinspanningen en de krachten helpen bundelen zodat de oplossingen die de verschillende overheden bouwen maximaal op elkaar aansluiten.

Artikel 22 richt het begrotingsfonds op en legt specifiek vast welke inkomsten het fonds kunnen spijzen en welke uitgaven vanuit het fonds kunnen gebeuren.

Het artikel definieert tevens een aantal doelgroepen met verwijzing naar bestaande organieke regelgeving. Verder beperkt dit artikel de draagwijdte van het fonds tot de taakstelling van het Agentschap Binnenlands Bestuur zodat duidelijk is dat de beoogde ondersteunings- en implementatievragen niet in concurrentie komen met de taakstelling van andere entiteiten.

Band met de begroting:

Bij begrotingsopmaak 2023 wordt in het middelendecreet het ontvangstenartikel voor de aanrekening van de ontvangsten door het begrotingsfonds voorzien. In het uitgavendecreet worden de nodige uitgavenartikels voorzien voor de aanrekening van de uitgaven op het begrotingsfonds alsook de andere uitgavenartikels waarop vanaf 2023 de vermelde uitgaven zullen worden aangerekend.

Afdeling 4. Versterking capaciteit energiecrisis bij OCMW's

Artikel 23

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse OCMW's vanaf 2022 tot en met 2024 jaarlijks een subsidie ontvangen, als extra financiële ondersteuning en ter versterking van hun capaciteit omwille van de sterk gestegen noden door de energiecrisis. Die subsidie bedraagt 2 miljoen euro voor 2022, 8.580.000 euro voor 2023 en 8.580.000 euro voor 2024.

Artikel 24

Dit artikel bepaalt de verdelingswijze van de subsidies voor 2022, 2023 en 2024, namelijk volgens het aantal inwoners op 1 januari 2022, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (dd. 15 juli 2022).

De lijst met OCMW's en de aandelen in de subsidie, waarop ze vanaf het begrotingsjaar 2022 tot en met het begrotingsjaar 2024 recht hebben, wordt als bijlage bij dit decreet gevoegd. Het is immers belangrijk dat de besturen, in functie van de aanpassing van hun meerjarenplanning en het bewaken en bewaren van het financieel evenwicht daarin, zekerheid hebben over de subsidiebedragen waarop zij in die jaren recht hebben.

Artikel 25 en 26

De subsidies worden als algemene werkingssubsidies of algemene financieringsmiddelen aan de Vlaamse OCMW's toegekend. Acties waarvoor deze middelen besteed worden, worden gekoppeld aan een specifieke deelrapportcode voor de jaarrekening: ABB-OCMW-Energie.

Deze middelen kunnen onder andere ingezet worden om zowel curatieve (hulp in kader van de energiefactuur) als preventieve taken (verlagen van de energievraag) op te nemen n.a.v. de energiecrisis.

Met deze middelen wordt de capaciteit van OCMW's versterkt om o.a. het hoofd te kunnen bieden aan de sterk gestegen noden van burgers die de energiecrisis teweegbrengt. Dat kan onder meer omvatten: acute en curatieve ondersteuning zoals, zonder exhaustief te zijn, hulp in het kader van onbetaalde facturen, schuldenafbouw, energiearmoede, LAC's en budgetbegeleiding.

Daarnaast kan ook structureel worden ingezet op preventieve maatregelen om energieschulden te voorkomen. Dit kan onder meer omvatten: informatieverlening betreffende renovatietrajecten en toeleiding woonloketten/Energiehuizen voor scans, premies en leningen, de sociale begeleiding bij de opvolging van de renovatie-uitvoering, de financiële analyse voor afbetalingen van deze werken, Ook kan er bijkomend ingezet worden op de projectcoördinatie en begeleiding t.a.v. het noodkoopfonds. Zij hebben tot taak om burgers bij te staan i.h.k.v. het noodkoopfonds zoals opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de toekenning van steun voor energetische renovatieprojecten van noodkoopwoningen.

Artikel 27

De subsidies worden voor het volledige bedrag aan de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn betaald, op uiterlijk 28 februari 2023 voor de subsidies voor de jaren 2022 en 2023 en op uiterlijk 31 december 2024 voor de subsidie voor het jaar 2024.

Motivatie bij de retroactieve datum van inwerkingtreding:

De energiecrisis brak al in 2022 ten volle uit, met vooral sterk stijgende prijzen in de tweede helft van dit jaar. Gas en elektriciteit worden daardoor voor steeds meer huishoudens stilaan onbetaalbaar. Steeds meer gezinnen doen daarom een beroep op de hulp en dienstverlening van het OCMW. Gezien de OCMW's op dit ogenblik overspoeld worden door hulpvragen, is het noodzakelijk om zo snel mogelijk, en al met ingang van 2022, in een bijkomende financiering voor de OCMW's te voorzien.

Afdeling 5. Financiële ondersteuning van lokale besturen omwille van inflatie

Artikel 28

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Vlaamse gemeenten vanaf 2023 tot en met 2025 jaarlijks een subsidie ontvangen, als extra financiële ondersteuning omwille van de inflatie. Die subsidie bedraagt 94 miljoen euro voor 2023, 124 miljoen euro voor 2024 en 149 miljoen euro voor 2025.

Artikel 29

Dit artikel bepaalt de verdelingswijze van de subsidies voor 2023, 2024 en 2025:

- 0,5% van de subsidies wordt jaarlijks toegekend aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 95,5% van de subsidies wordt jaarlijks verdeeld onder de gemeenten, op basis van hun definitieve aandelen in het Gemeentefonds voor 2021;
- 4% van de subsidies wordt jaarlijks verdeeld onder de gemeenten, op basis van hun definitieve aandelen in de dotatie voor open ruimte (Openruimtefonds) voor 2022.

De lijst met gemeenten en de aandelen in de subsidie, waarop ze vanaf het begrotingsjaar 2023 tot en met het begrotingsjaar 2025 recht hebben, wordt als bijlage bij dit decreet gevoegd. Het is immers belangrijk dat de besturen, in functie van de aanpassing van hun meerjarenplanning en het bewaken en bewaren van het financieel evenwicht daarin, zekerheid hebben over de subsidiebedragen waarop zij in die jaren recht hebben.

Artikel 30 en 31

De subsidies worden als algemene werkingsubsidies of algemene financieringsmiddelen aan de Vlaamse gemeenten en aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie toegekend. Er zijn aan de toekenning van deze subsidies dan ook geen specifieke vereisten inzake ex ante controle of ex post verantwoording verbonden.

Artikel 32

De subsidies worden voor het volledige bedrag aan de gemeenten en de VGC betaald op uiterlijk 31 december van 2023, 2024 en 2025.

Afdeling 6. Oprichting DAB Investeringsprogramma energiebeheer overheidsgebouwen

Artikel 33

Het agentschap Facilitair Bedrijf heeft als opdracht gekregen om energiebesparende investeringen uit te voeren in gebouwen van de Vlaamse overheid en de daardoor gerealiseerde besparingen op energiekosten opnieuw aan te wenden voor energiebesparende investeringen in gebouwen van de Vlaamse overheid. Om de financiële verrichtingen hiervan te beheren, is de oprichting van een Dienst Afzonderlijk Beheer (DAB) noodzakelijk.

Artikel 34

Dit artikel regelt de toelagen en eigen ontvangsten die worden aangerekend op de DAB.

Artikel 35

Dit artikel regelt de uitgaven in kader van energiebesparende investeringen die worden aangerekend op de DAB.

Motivatie bij de datum inwerkingtreding in de toekomst:

De Vlaamse regering besliste in kader van de begrotingsbesprekingen begrotingsopmaak 2023 om middelen vrij te maken voor energiebesparende investeringen in gebouwen van de Vlaamse overheid. Deze investeringen zullen leiden tot besparingen op energiekosten, zodat er opnieuw financiële middelen vrijkomen voor nieuwe energiebesparende investeringen.

Om deze middelen in 2023 te kunnen ontvangen en te besteden en om deze besparingen op energiekosten te kunnen recupereren met oog op nieuwe energiebesparende maatregelen, moet een nieuwe DAB worden opgericht.

De oprichting van deze DAB heeft een rechtstreeks verband met de begroting van 2023. De oprichting is bijgevolg noodzakelijk in kader van het behalen van de begrotingsdoelstellingen en duldt geen uitstel.

Band met de begroting:

De voorgestelde oprichting van de DAB is noodzakelijk om toelagen en eigen ontvangsten te kunnen ontvangen en deze middelen te kunnen aanwenden voor uitgaven in kader van energiebesparende maatregelen.

Hoofdstuk 5. Omgeving

Afdeling 1. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen

De voorliggende wijzigingen in het kader van de begrotingsopmaak 2023 optimaliseren het sturende effect van de afvalheffingen ter ondersteuning van het gevoerde afval- en materialenbeleid.

Vooreerst wordt het heffingstarief voor het achterlaten en de niet vergunde opslag van afvalstoffen gewijzigd zodat de heffing de overtreder veel beter aanspoort om de illegaliteit te beëindigen. De heffingstarieven voor het illegaal beheer van afvalstoffen worden ook gedifferentieerd in functie van de aard van het afval. Op die wijze wordt de heffing veel beter in verhouding gebracht met de milieuschade die het gevolg is van de illegaliteit. Tenslotte wordt de huidige heffing voor het illegaal beheer van afval beperkt tot het achterlaten en de niet vergunde opslag van afvalstoffen.

Om de hoogwaardige recyclage van selectief ingezameld gipskarton tot grondstof voor de productie van nieuwe gipsproducten verder te ondersteunen wordt de periode voor het toepassen van een verlaagd heffingstarief voor het storten van niet recycleerbare residu's waarvoor storten de best beschikbare techniek blijft met 5 jaar verlengd.

Om het (mee)verbranden van afvalstoffen in afwijking van de verbrandingsverboden te ontmoedigen wordt het tarief voor het (mee)verbranden van afvalstoffen in afwijking van de verbrandingsverboden verdubbeld.

Verder wordt met ingang van 1 januari 2023 de mogelijkheid geschrapt om, indien bij de heffingsplichtige uitvoer van afvalstoffen een gelijksoortige milieuheffing van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt, het bedrag van de in Vlaanderen te betalen heffing te verminderen met het bedrag van de voormelde gelijksoortige milieuheffing die van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt.

De meerinkomsten die daarvan het gevolg zijn worden deels aangewend om de reeds bestaande ondersteuning voor een modal shift van afvaltransport van de weg naar de binnenvaart en het spoor te vergroten.

Artikel 36, punt 1°, 2°, 5° en 7°

Het bijzonder hoge heffingstarief van artikel 46.§1.2° inzake het illegaal beheren of achterlaten van afvalstoffen werd sinds de invoering ervan, inzonderheid wat betreft het achterlaten en het illegaal opslaan van afvalstoffen, toegepast als sturende heffing om de overtreder aan te sporen het illegaal beheerde afval af te voeren naar een vergunde inrichting.

De heffing heeft daarbij vooreerst een 'compenserend' doel: dit is de meest milieuschadelijke wijze van verwerking van afvalstoffen, hetgeen moet worden vergoed.

Daarnaast heeft dit hoge heffingstarief ook een 'sturend' doel: door het hoge tarief wordt deze verwerkingswijze van afvalstoffen ontmoedigd. De (veel) lagere heffingstarieven voor de meer milieuvriendelijke verwerkingswijzen moeten de

overtreder-in-spe er dan toe aanzetten om toch maar voor deze verwerkingswijzen te kiezen.

Een derde doelstelling blijkt uit de Memorie van Toelichting van het Decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010, waarmee de heffing voor illegale verwerking van afvalstoffen werd gewijzigd: een 'aansporend' doel, om de overtreder ertoe aan te zetten om in geval van niet vergunde opslag de afvalstoffen op te ruimen.

" De betreffende bepaling van artikel 48, §2, 1º, is bedoeld voor de illegale verwerking van afvalstoffen. Het hoge heffingstarief moet de illegale verwerking ontmoedigen. De huidige bepaling specificeert evenwel niet duidelijk dat de illegale verwerking wordt gevisieerd. Onder meer is er de interpretatie van het begrip inrichting, bijv. bij het verbranden van afvalstoffen zonder enige infrastructuur. Bij de ongecontroleerde, niet vergunde opslag van afvalstoffen op de bodem is er de interpretatie vanaf wanneer er sprake is van het storten van afvalstoffen. Bij dergelijke ongecontroleerde, niet vergunde opslag blijkt de betreffende heffing evenwel een zeer efficiënt instrument om de overtreder tot het opruimen van het afval aan te sporen.

In Wallonië bestaat een gelijksoortige heffing waarbij de decretale bepalingen veel duidelijker zijn (zie fiscaal decreet van 27 maart 2007 tot bevordering van afvalpreventie en -valorisatie). Daarbij wordt voor het verbranden van afval niet de inrichting maar de activiteit aan een heffing onderworpen. In geval van storten wordt een heffing gekoppeld aan het achterlaten van afval. Het is dan ook aangewezen om ook voor het Vlaamse gewest de betreffende heffingsplicht te verduidelijken.

Voor het achterlaten van afval kan de heffing daarbij volledig worden afgestemd op de bepalingen van artikel 12 van het afvalstoffendecreet zodat ook het beheer van afval in strijd met het decreet duidelijk is gevat. Een voorbeeld van dat laatste waarvoor de betreffende heffing reeds op basis van het huidige decreet wordt toegepast is het (wederrechtelijk) gebruik van bouw- en sloopafval dat niet voldoet aan de hergebruiksvoorwaarden van het VLAREA in bepaalde bouwwerken in Vlaanderen (bijv. in funderingen en ophogingen). "

Door de afvalstoffen alsnog op te ruimen, wordt de facto ook voldaan aan de 'compenserende' doelstelling van deze heffing, namelijk de schade voor het milieu vergoeden, de facto door het illegaal achterlaten of beheren ongedaan te maken.

Sedert 2010 werd het tarief bijgevolg toegepast om in geval van het illegaal beheer dat volledig kan worden geremedieerd door de illegaliteit ongedaan te maken, inzonderheid de illegale opslag van afvalstoffen, de overtreder aan te sporen om de afvalstoffen alsnog af te voeren naar een daartoe vergunde inrichting.

Daarbij werd als volgt te werk gegaan. Op basis van een proces-verbaal (PV) met betrekking tot de vaststelling van een illegale opslag van afvalstoffen en nadat daartoe toelating werd bekomen van de Procureur des Konings werd de overtreder aangeschreven om de afvalstoffen binnen een concrete termijn af te voeren naar een daartoe vergunde inrichting. Daarbij werd vermeld dat, indien de afvalstoffen niet werden afgevoerd binnen de gestelde termijn, er een heffingsdossier zou worden aangelegd met toepassing van het betreffende tarief.

Slechts indien vervolgens (eerder uitzonderlijk) de afvalstoffen niet werden afgevoerd binnen de gestelde termijn werd een heffingsdossier aangelegd waarbij de overtreder de kans kreeg om de heffing spontaan aan te geven en te betalen, wat echter in de praktijk dan meestal niet gebeurde. In een volgende stap werd de heffing dan ambtshalve opgelegd inclusief intresten en een administratieve geldboete.

Deze praktijk werd toegepast omdat het steeds de doelstelling is geweest om de heffing op de illegaal achtergelaten afvalstoffen in de eerste plaats in te zetten om de betrokkenen te motiveren om het afval op een wettelijke manier en op korte termijn te verwijderen.

Deze praktijk werd een eerste keer doorkruist door een arrest d.d. 26 februari 2019 van het Hof van Beroep te Antwerpen.

In deze zaak oordeelde het Hof dat het al dan niet opruimen van de kwestieuze afvalstoffen door de heffingsplichtige er op geen enkele manier toe leidt dat de heffingsplichtige de milieuheffing niet meer zou moeten betalen.

Het Hof oordeelde dat een latere sanering geen afbreuk doet aan het illegaal storten van afvalstoffen, het verschuldigd worden van milieuheffingen en het terecht vestigen van ambtelijke aanslagen dienaangaande.

Vervolgens werd deze praktijk uitdrukkelijk verworpen in een beslissing van 17 februari 2021 van de minister in een navolgend dossier waar het afval dat illegaal werd opgeslagen naderhand werd afgevoerd naar een vergunde inrichting.

Op die wijze werkt de heffing echter contraproductief doordat er geen incentive meer is om het afval op te ruimen.

Anderzijds heeft de betreffende heffing in de afgelopen jaren heel wat positieve resultaten opgeleverd. Op basis daarvan en op basis van de ervaring wordt het betreffende tarief aangepast zodat enerzijds de sturende werking wordt behouden en anderzijds wordt tegemoet gekomen aan de vermelde juridische kritiek.

Meer bepaald wordt het bedrag van de heffing aangepast en gekoppeld aan de duur van de illegaliteit. Hoe langer de illegaliteit duurt, hoe groter het bedrag. De heffingsplicht geldt daarbij voor de periode vanaf de dag van de vaststelling van de overtreding tot en met de dag van de vaststelling van het beëindigen van de illegaliteit en/of de afvoer van de afvalstoffen naar een vergunde inrichting.

Daarbij wordt het bedrag van de heffing ook gedifferentieerd in functie van de aard van het afval. Op die wijze wordt de heffing veel beter in verhouding gebracht met de milieuschade die het gevolg is van de illegaliteit.

Ook voor de heffing van artikel 46. §1. 2° wordt het bedrag van de heffing gedifferentieerd in functie van de aard van het afval. Meer bepaald wordt voor de verbranding van gevaarlijk afval die niet gedekt is door een omgevings- of exploitatievergunning overeenkomstig de geldende wetgeving het bedrag met 4 vermenigvuldigd. Op die wijze wordt deze verbranding van gevaarlijk afval, bvb. afgewerkte olie, duidelijk duurder gemaakt dan de verbranding ervan in een daartoe geëigende en vergunde inrichting en/of de recyclage ervan.

Tenslotte wordt het tarief van artikel 46. §1. 2° beperkt tot het achterlaten van afvalstoffen in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12, § 1 en de niet vergunde opslag van afvalstoffen. Het achterlaten van afvalstoffen in strijd met artikel 12 van dit decreet omvat o.m. het (wederrechtelijk) gebruik van bouw- en sloopafval dat niet voldoet aan de hergebruiksvoorwaarden van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) bijv. in funderingen en ophogingen.

Ook het gebruik van bodemmaterialen, als vermeld in artikel 2, 33°, van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, als zij niet gebruikt worden overeenkomstig de bepalingen voor het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmaterialen, vermeld in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en de uitvoeringsbesluiten ervan en zij

overeenkomstig de bepalingen van artikel 38 van dit decreet te beschouwen zijn als afvalstoffen.

Ander beheer van afval in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12, § 1, zoals bvb. het niet of onvoldoende naleven van de sorteerregels bepaald in VLAREMA, wordt daarbij uitgesloten van de toepassing van de heffing. De ervaring leert dat de afvalheffing geen goed instrument is om dergelijke milieu-inbreuken of -misdrijven te beteugelen.

Eenzijds zijn dergelijke milieu-inbreuken of -misdrijven zeer uiteenlopend zodat een uniform heffingsbedrag niet steeds in redelijke verhouding is tot de concrete milieuschade. Anderzijds moet worden bewaakt dat het "non bis in idem"-principe niet wordt geschonden, nl. door zowel een heffing te innen als een bestuurlijke geldboete op te leggen.

Deze wijziging heeft een zekere doch beperkte en moeilijk te voorspellen/berekenen budgettaire impact.

Artikel 36, punt 3°

Dit tarief betreft het storten van residu's afkomstig van selectief ingezameld gipsafval, o.m. gipskarton ingezameld via containerparken. Op basis van de prognoses in 2016 werd verwacht dat het storten van de betreffende residu's vanaf 2020 volledig zou kunnen worden voorkomen.

Na een overgangperiode van 4 jaar vanaf 2016 werd dit verlaagd tarief eind 2019 verlengd voor een nieuwe overgangperiode van 3 jaar, vaststellende dat niettegenstaande de hoeveelheid residu's was afgenomen, er een hoeveelheid residu's blijft die nog moet worden gestort.

Die situatie is de afgelopen drie jaar niet noemenswaardig gewijzigd. Bij de selectieve inzameling van gipsafval blijft een structurele verontreiniging aanwezig die deels resulteert in een residu waarvoor storten de best beschikbare techniek blijft. Het productieproces om van afval een hoogwaardige grondstof te maken is een technisch hoogstaand proces. Echter om de kwaliteit te kunnen leveren die voor de afnemers noodzakelijk is, blijft er anno 2022 nog steeds een hoeveelheid residu van 5 à 10 % die nog moet worden gestort. Op basis van de huidige stand van zaken is er de komende jaren ook geen verdere daling van die hoeveelheid te verwachten.

Daarbij blijft er de moeilijk volledig aan banden te leggen competitie en het ongelijk speelveld met de groene lijst-uitvoer naar omgevende landen onder het regime van nuttige toepassing (zonder voorafgaande kennisgeving) waarbij het gipsafval op een veel minder performante wijze wordt 'herbruikt', bvb. voor gebruik in landschapsherstel (Duitsland) of als bodemverbeterend middel (Nederland), toepassingen die door de bevoegde autoriteit van bestemming als een volwaardige nuttige toepassing worden aanvaard. Het verscherpen van de acceptatieregels waarbij de acceptatie veel meer wordt beperkt tot partijen met veel minder verontreiniging zou de eigen hoogstaande verwerking nog meer in het nadeel brengen.

Een meer prioritaire doelstelling blijft om grotere hoeveelheden te recyclen ten nadele van het minder performante 'hergebruik' waarbij de materialenkringloop niet wordt gesloten. Ook met het storten van maximaal 10 % residu's blijft de recyclage waarbij de materialenkringloop volledig wordt gesloten de voorkeur dragen.

Om de hoogstaande verwerking in het Vlaamse gewest blijvend te verzekeren wordt om die reden het verlaagd tarief voor het storten van niet-recycleerbare

residu's van selectief ingezameld gipsafval verlengd voor een nieuwe periode van vijf jaar en voor een hoeveelheid die maximaal 10 % bedraagt van de hoeveelheid selectief ingezameld gipsafval dat bij betreffende bedrijven wordt aangevoerd.

Vergeleken met de inkomsten voor 2022 kunnen dankzij dit voorstel de heffingsontvangsten in 2023 op peil gehouden worden.

Artikel 36, punt 6°

Voor afvalstoffen die volgens de best beschikbare technieken beter kunnen worden gerecycleerd dan te worden gebruikt voor energetische valorisatie is in VLAREMA een verbrandingsverbod bepaald. Het betreft de volgende afvalstoffen:

- 1° afvalstoffen die voor de recyclage ervan afzonderlijk zijn ingezameld;
- 2° afvalstoffen die door hun aard of hun hoeveelheid of hun homogeniteit overeenkomstig de meest geschikte en beschikbare technieken in aanmerking komen voor hergebruik of recyclage, al dan niet na voorbehandeling of verdere uitsortering ;
- 3° huishoudelijk restafval dat niet conform artikel 4.3.1 werd ingezameld;
- 4° bedrijfsrestafval dat niet conform afdeling 5.5 is beheerd;
- 5° grofvuil dat nog niet werd gesorteerd met als doel de recycleerbare materialen te valoriseren.

Daarbij is tevens bepaald dat de minister bij gemotiveerd besluit individuele afwijkingen kan toestaan.

De thans voorgestelde wijziging beoogt eenzelfde effect als bij het storten van brandbaar afval waarvoor een stortverbod geldt en een afwijking wordt verleend. In geval van het storten van brandbaar afval geldt dan de volle heffing voor het storten van brandbaar afval die veel meer bedraagt dan de heffing voor het (mee)verbranden van de afvalstof waardoor storten duurder is dan verbranden. Op die wijze wordt het oneigenlijk gebruik van de afwijking voorkomen.

Bij het (mee)verbranden van afvalstoffen waarvoor een verbrandingsverbod geldt, blijft vandaag echter nog dezelfde heffing van toepassing waardoor het oneigenlijk gebruik niet wordt voorkomen. Van zodra een afwijking werd bekomen is er geen stimulans meer voor een alternatieve (betere) verwerking. Een alternatieve (betere) verwerking is immers vaak zelfs duurder. Dat geldt inzonderheid voor bedrijfsrestafval van zogenaamde 'individuele inzamelingen' (vnl. afzetcontainers) dat onvoldoende is uitgesorteerd en waarvoor vanaf 1 januari 2023 verscherpte sorteeregels gelden volgens afdeling 5.5 van het VLAREMA.

Daarbij wordt rekening gehouden met een scenario dat er op 1 januari 2023 mogelijks onvoldoende sorteercapaciteit zal zijn om alle bedrijfsrestafval dat aan de bron onvoldoende is uitgesorteerd alsnog voldoende na te sorteren. In dat scenario zal om de continuïteit te verzekeren, het betreffend bedrijfsrestafval in een overgangperiode moeten worden (mee)verbrand in afwijking van het verbrandingsverbod, uiteraard mits het bekomen van een afwijking van het verbrandingsverbod. Om in dat scenario het (mee)verbranden van bedrijfsafval dat onvoldoende werd uitgesorteerd zoveel mogelijk te ontmoedigen wordt voor afvalstoffen die worden (mee)verbrand in afwijking van de verbrandingsverboden de heffing verdubbeld.

Voor het (mee)verbranden van onvoldoende gesorteerd bedrijfsrestafval betekent een verdubbeling van de heffing een bijkomende kost van 25 euro per ton (tarief 2022). Daar bovenop komt een meerkost ingevolge de niet fiscale aftrekbaarheid van de afvalheffing. Met een vennootschapsbelasting van 25 % betekent dat een extra kost van ruim 8 euro per ton (33%). En tenslotte zijn er cf. artikel 65 van het materialendecreet eventueel nog 20 gemeentelijke opcentiemen of 5 euro per ton. Dat betekent dat met een verdubbeling van de afvalheffing de totale bijkomende kost

voor het (mee)verbranden van onvoldoende gesorteerd bedrijfstafval oploopt tot 33 à 38 euro per ton afhankelijk van het al dan niet van toepassing zijn van gemeentelijke opcentiemen. De meerkost voor het nasorteren van het bedrijfsrestafval wordt geraamd op 30 à 40 euro per ton. Met een verdubbelde heffing wordt op die wijze een veel meer gelijk speelveld gecreëerd ten nadele van het (mee)verbranden van afval in afwijking van het verbrandingsverbod.

Op basis van dezelfde argumenten wordt ook voor andere afvalstoffen die worden (mee)verbrand in afwijking van de verbrandingsverboden de heffing verdubbeld.

Deze wijziging heeft een zekere doch beperkte en moeilijk te voorspellen/berekenen budgettaire impact. Enerzijds kan worden verwacht dat er in 2023 nog bepaalde hoeveelheden zullen zijn die mogelijks moeten worden verbrand in afwijking van het verbrandingsverbod. Anderzijds wordt verwacht dat de vanaf 1 januari 2023 verscherpte sorteeregels zullen leiden tot een daling van de hoeveelheden die nog moeten worden verbrand.

Artikel 36, punt 4°

Bij invoer van deze bepaling viseerde deze werkwijze, met het in mindering brengen van de heffing die van toepassing is in het land of gewest waar het afval wordt verwerkt, in de eerste plaats de intergewestelijke overbrenging van afvalstoffen vanuit Vlaanderen naar Brussel en Wallonië. Dezelfde regeling bestaat ook vanuit Wallonië naar Vlaanderen (artikel 21 van het fiscaal decreet van 22 maart 2007 tot bevordering van afvalpreventie en -valorisatie in het Waalse Gewest).

In de praktijk wordt de regeling ook toegepast bij uitvoer naar Frankrijk (in mindering brengen van TGAP: 'Taxe générale sur les activités polluantes') en Nederland (in mindering brengen van de Nederlandse afvalstoffenbelasting). Frankrijk en Nederland zijn momenteel de enige omgevende lidstaten die een gelijksoortige heffing hebben.

Ook Nederland heeft voor bepaalde afvalstoffen een uitvoerheffing, echter zonder de mogelijkheid om de gelijksoortige heffing die bvb. in Vlaanderen van toepassing is in mindering te brengen van de in Nederland te betalen afvalstoffenbelasting. Voor die uitvoer moet zowel in Nederland als in Vlaanderen de volle heffing worden betaald.

Met de aftrekgeregeling wordt met Vlaamse middelen een gelijk speelveld ondersteund voor de verwerking van afvalstoffen buiten Vlaanderen in vergelijking met de verwerking van dezelfde afvalstoffen in Vlaanderen. Op dezelfde wijze kan een gelijk speelveld worden gerealiseerd door op plaats van bestemming de verwerking van ingevoerd afval van heffing vrij te stellen.

In Vlaanderen is dat cf. artikel 46 §3. 6° van het Materialendecreet momenteel het geval voor het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van gevaarlijke afvalstoffen en bepaalde ongevaarlijke slibs geproduceerd in een ander land dan België en die worden overgebracht onder toepassing van de bepalingen van de Verordening (EG) Nr 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

De huidige aftrekgeregeling heeft momenteel in hoofdzaak betrekking op afval dat wordt uitgevoerd voor (mee)verbranding buiten Vlaanderen. Met betrekking tot de uitvoer van Vlaams ongevaarlijk afval voor het meeverbranden ervan in Waalse cementovens kan daarbij worden vermeld dat de huidige aftrekgeregeling geen impact heeft aangezien het meeverbranden van ongevaarlijke afvalstoffen in cementovens in Wallonië is vrijgesteld van heffing.

Wat betreft de capaciteit voor het verbranden van afval heeft Vlaanderen de afgelopen jaren een strikte capaciteitsplanning aangehouden om te voorkomen dat de verbranding van afval al te zeer zou worden gefaciliteerd. Er is in Vlaanderen een beperkt overaanbod aan afval dat noodzaakt om een gedeelte uit te voeren, meer

bepaald ongeveer 10 % à 15 % van het totale aanbod brandbaar afval (in 2021 237.966 ton t.o.v. een totaal aanbod van 2.168.213 ton).

In tegenstelling tot Vlaanderen, heeft Nederland een overcapaciteit voor het verbranden van afvalstoffen. Aangezien de vaste kosten voor die verbrandingsovens hoe dan ook wel blijven lopen, en deze ovens ook vasthangen aan de contracten inzake energielevering, wil Nederland die ovens sowieso vullen, en biedt zij verbranding aan aan tarieven die de reële kost zelfs niet dekken.

Er wordt dus een ongelijk speelveld gecreëerd, en het wordt voor Vlaamse verwerkers almaar moeilijker om nog aanvoer van afval te kunnen verzekeren.

Ook worden er dus hoe langer hoe minder milieuheffingen betaald in Vlaanderen, aangezien er in Nederland een 'gelijksoortige milieuheffing' bestaat (in 2022 33,58 euro/ton), die in mindering gebracht wordt van de heffing die in Vlaanderen wordt opgelegd bij de uitvoer van Vlaams afval.

Zo is vanaf 2020 en vooral in 2021 de uitvoer van betreffend afval met meer dan 50 % toegenomen (van 90.872 ton in 2019 naar 114.253 ton in 2020 en 148.739 ton in 2021).

Met het vanaf 1 januari 2022 verhogen van de heffing voor het meeverbranden van bedrijfsafval van 14 naar 25 euro per ton is het probleem nog groter geworden

Om dat probleem te remediëren wordt de voormelde aftrekregeling ter ondersteuning van de verwerking van afval buiten Vlaanderen vanaf 1 januari 2023 opgeheven.

Vanuit louter juridisch oogpunt is er geen bezwaar om de aftrekregeling te schrappen op voorwaarde dat dat gebeurt zowel voor de uitvoer buiten België als voor de uitvoer naar Brussel en Wallonië.

Op basis van de hoeveelheden die in 2021 werden uitgevoerd heeft dit voorstel een positief budgettair effect van 5.392.000 euro. Meer bepaald 546.000 euro wat betreft de uitvoer naar Brussel, 1.329.000 euro wat betreft de uitvoer naar Wallonië, 2.471.000 euro wat betreft de uitvoer naar Nederland en 1.047.000 euro wat betreft de uitvoer naar Frankrijk.

Artikel 36, punt 8° en 9°

De bestaande ondersteuning van een modal shift van de afvoer van afvalstoffen naar een verbrandingsinstallatie van de weg naar de binnenvaart en het spoor bestaande uit een heffingskorting van 4 euro per ton werd ingevoerd vanaf begrotingsjaar 2017 respectievelijk begrotingsjaar 2019.

De (gemiddelde) meerkost van deze afvoer via binnenschip werd eind 2016 berekend op 11,3 euro/ton. Deze meerkost betrof in beperkte mate, meer bepaald voor een bedrag van 1,92 euro/ton, de afschrijvingskost van de nodige containers (afschrijvingstermijn 8 jaar). Het leeuwendeel van de meerkost omvatte de extra laad- en loskosten die maken dat de totale transportkost over water gemiddeld 9,38 euro per ton duurder is dan over de weg. Deze meerkost hield per geval rekening met een vermeden kilometerheffing die 0,49 euro per ton bedraagt, en met een tussenkomst van Indaver NV a rato van enerzijds een jaarlijkse bijdrage van 100.000 euro en anderzijds het verzaken aan een 10% fee op de meerkost, goed voor bijkomend 68.879 euro per jaar.

De regeling hield in om deze meerkost deels op te vangen met een verlaging van de milieuheffing met 4 euro/ton. Het resterend tekort wordt deels door de respectievelijke intercommunale, deels door Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) gefinancierd.

De bestaande ondersteuning heeft ertoe geleid dat momenteel per jaar 71.000 ton afval bestemd voor verbranding via schip wordt vervoerd (hoeveelheid 2021). Dat afval betreft in hoofdzaak huishoudelijk afval of voorbehandeld huishoudelijk afval.

Vaststelling daarbij is dat de bestaande ondersteuning onvoldoende is om ook voor andere bedrijfsafval dat wordt afgevoerd voor verbranding een modal shift van de weg naar de binnenvaart te bewerkstelligen. Ook voor de afvoer via spoor heeft de bestaande ondersteuning nog niet geleid tot een effectieve modal shift.

Sinds 2 jaar zet Multimodaal.Vlaanderen, een adviespunt onder de VZW VIL, in op afval- en recyclagestromen waarvoor voor een aantal bedrijven en intercommunales haalbaarheidsstudies werden doorgerekend.

De aanvoer van verbrandbaar afval is niet dringend en er is voldoende volume aanwezig om de continuïteit van de verwerking te garanderen.

Per 01/01/2022 werd de milieuheffing op verbrandbaar bedrijfsafval opgetrokken, waardoor de totale kost voor afvoer van verbrandbare fracties significant verhoogde. De modal shift van afvalstromen van de weg naar de binnenvaart is gemiddeld twee tot driemaal duurder dan wegtransport. Aan de hand van concrete cases (vervoer van bedrijfsafval van Antwerpen naar Brussel, van Antwerpen rechteroever naar Antwerpen linkeroever en van Geel naar Gent) wordt berekend dat de meerkost in het meest gunstige scenario varieert van 10,65 tot 13,12 euro per ton. Het meest gunstige scenario houdt in dat het afvaltransport per schip kan worden gecombineerd met een retourvracht. Zonder retourvracht verhoogt de meerkost met een factor 2 tot bijna 2,5.

Voor de modal shift van afvalstromen van de weg naar het spoor wordt momenteel één case onderzocht (van Mechelen naar Geel) en wordt berekend dat de meerkost varieert van bijna 30 tot ruim 45 euro per ton afhankelijk van het type container en de hoeveelheid (aantal wagons) per transport.

De onderzochte cases, waarbij verschillende stromen vanuit verschillende regio's werden geanalyseerd, tonen aan dat een multimodaal alternatief voor afvalstromen in de huidige omstandigheden vanuit economisch perspectief niet haalbaar is.

Er moet bijgevolg ingezet worden op het vinden van passende retourstromen, waarbij de markt zijn werk moet doen en Multimodaal.Vlaanderen kan optreden als facilitator.

Doch ook in dit scenario zal het prijsverschil met het wegtransport nog significant zijn, zodat als hefboom voor de modal shift zich twee maatregelen opdringen:

- verhoging van de actuele korting van 4 euro per ton op de milieuheffing;
- inspanningen vanuit de sector zelf.

Een verhoging van de korting op de milieuheffing tot 4 euro per ton, indexeerbaar volgens inflatie, is noodzakelijk om:

- de modal shift van bijkomende afvalstromen te ondersteunen;
- een reverse modal shift van binnenvaart naar wegvervoer van bestaande stromen te voorkomen.

Onder de scope ressorteert alle verbrandbaar afval dat geheel of gedeeltelijk via de binnenvaart kan worden vervoerd.

Deze verhoogde korting dient cumuleerbaar te zijn met steunmechanismen zoals bv. een subsidie van De Vlaamse Waterweg.

De heffingskorting wordt daarbij toegestaan voor ieder afvaltransport bestemd voor (mee)verbranding dat geheel of gedeeltelijk via de binnenvaart of het spoor wordt vervoerd. De heffingskorting geldt dus als algemene maatregel en doet geen selectief voordeel ontstaan ten gunste van specifieke bedrijven. De maatregel is dus geen maatregel die te beschouwen zou zijn als staatssteun.

Op basis van de huidige situatie en gegevens kan de toekenning van een verhoogde korting op de milieuheffing leiden tot een overheveling van ongeveer 200.000 ton te verbranden afval van de weg naar de binnenvaart en dat gespreid over vier jaar. Op die wijze wordt de CO₂-uitstoot van het betreffend afvaltransport met 50% verminderd en worden, gespreid over vier jaar, 300.000 tot 800.000 vrachtwagenkilometers op Vlaamse wegen voorkomen.

Voor een modal shift van de weg naar het spoor worden ook met een ondersteuning van 12 euro per ton op korte termijn geen concrete verschuivingen verwacht. Gezien de grote positieve impact op mobiliteit en milieu inzake afgelegde wegkilometers en CO₂-uitstoot (in geval van een modal shift van de weg naar het spoor een vermindering tot 80%) blijft ook deze modal shift verder te onderzoeken en na te streven (parallel met een maximale modal shift van de weg naar de binnenvaart). Een verhoogde korting op de milieuheffing verlaagt alvast in belangrijke mate de drempel om deze modal shift te bewerkstelligen.

Voor 2023 zou een bijkomende modal shift van 50.000 ton van de weg naar de binnenvaart kunnen worden gerealiseerd. Met een korting van 12 euro per ton leidt dat tot een minderinkomst van 600.000 euro.

Een verhoging van de korting van 4 naar 12 euro per ton leidt voor de ondertussen reeds gerealiseerde modalshift van 71.000 ton per jaar tot een bijkomende minderinkomst van 568.000 euro. In totaal heeft de voorgestelde wijziging voor 2023 een negatieve budgettaire impact van 1.168.000 euro.

Band met de begroting:

De voorliggende wijzigingen in het kader van de begrotingsopmaak 2023 zijn nodig ter optimalisering van het sturende effect van de afvalheffingen ter ondersteuning van het gevoerde afval- en materialenbeleid en het ermee samenhangend begrotingsbeleid.

Afdeling 2. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 37

Artikel 4.2.2.4.1. bevat het zogenaamde "delta-principe": indien een heffingsplichtige oppervlaktewater capteert en deze heffingsplichtige vergund is om zijn bedrijfsafvalwater in hetzelfde oppervlaktewater terug te lozen, dan mag de vuilvracht van het opgenomen oppervlaktewater, d.i. de vuilvracht N0, onder bepaalde voorwaarden in aftrek worden gebracht van de vuilvracht van het geloosde bedrijfsafvalwater, d.i. de vuilvracht N.

In de huidige stand van de regelgeving is het noodzakelijk dat het oppervlaktewater hetzelfde is, het moet m.a.w. gaan om hetzelfde oppervlaktewaterlichaam waaruit zowel wordt gecapteerd als waarin wordt geloosd. In bepaalde situaties kan het lozen in een ander oppervlaktewaterlichaam echter een beter effect hebben op het milieu en de waterkwaliteit, dan het lozen in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam, hoewel deze laatste lozing op zich ook niet nadelig is voor de waterkwaliteit en het milieu. Als de vergunningverlenende overheid om deze redenen ervoor kiest om een heffingsplichtige te verplichten in een ander oppervlaktewater te lozen, verliest deze in de huidige stand van de regelgeving de mogelijkheid om de vuilvracht van het opgenomen oppervlaktewater in mindering te brengen.

Dit voorstel voorziet daarom in een aanpassing van artikel 4.2.2.4.1. De heffingsplichtige die verplicht wordt te lozen in een ander oppervlaktewater zal toch nog de toepassing van het delta-principe kunnen vragen, als aan 3 voorwaarden tegelijkertijd is voldaan:

- de verplichting tot lozing in een ander oppervlaktewater is opgelegd als voorwaarde in de omgevingsvergunning;
- deze voorwaarde is ingegeven door het streven naar een betere waterkwaliteit of een positievere invloed op het milieu en;
- indien er zou geloosd worden in het oppervlaktewater waaruit wordt opgenomen zou dit geen nadelig effect hebben op de waterkwaliteit ervan.

Situaties waarin de vergunning oplegt te lozen in een ander oppervlaktewater omdat lozing in hetzelfde oppervlaktewater waaruit wordt opgenomen nadelig is voor het milieu, worden dus niet bedoeld.

Artikel 38

De tabel opgenomen in bijlage 5 bij het decreet, bevat de omzettingcoëfficiënten voor de verschillende onderscheiden sectoren. Bij de toepassing van de forfaitaire berekeningsmethode, opgenomen in artikel 4.2.2.5.1, worden de omzettingcoëfficiënten in aanmerking genomen van de sector waarbinnen de heffingsplichtige actief is. Deze omzettingcoëfficiënten zijn opgenomen in bijlage 5 bij het decreet. Voor activiteiten waarvoor geen afzonderlijke rubriek is voorzien, zijn de omzettingcoëfficiënten van sector 55 "niet elders genoemde bedrijfsactiviteiten" van toepassing.

Het voorstel voorziet in de eerste plaats in rubriek 60 een nieuwe omzettingcoëfficiënt voor de waterproductiecentra van de waterbedrijven. Deze heffingsplichtigen voeren al jarenlang meet- en bemonsteringscampagnes uit om hun heffing te bepalen. Aangezien deze heffing in een groot deel van de dossiers slechts enkele tientallen euro bedraagt, wordt op basis van de meet- en bemonsteringscampagnes van de afgelopen 5 jaren een nieuwe omzettingcoëfficiënt ingeschreven in de regelgeving, waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de waterproductiecentra die lozen in oppervlaktewater (rubriek 60a) en deze die een andere lozingsplaats hebben (rubriek 60b), zodat een correcte forfaitaire heffing kan worden aangerekend.

Verder stelt zich op heden een probleem wat betreft de (inter)gemeentelijke recyclageparken. Het hemelwater dat valt op de bedrijfsterreinen van de (inter)gemeentelijke recyclageparken wordt sinds kort vergunningstechnisch beschouwd als potentieel verontreinigd hemelwater. Dit heeft tot gevolg dat dit hemelwater wordt beschouwd als heffingsplichtig hemelwater, waarop een heffing dient te worden gevestigd. Bij gebrek aan een afzonderlijke sector, is men echter genooddaakt terug te vallen op de omzettingcoëfficiënten van sector 55, wat leidt tot een heffing die in wanverhouding staat tot de mogelijke verontreiniging die in dit hemelwater aanwezig kan zijn.

Gezien het grote aantal (inter)gemeentelijke recyclageparken heeft de sector beslist om op eigen kosten een uitgebreide meet- en bemonsteringscampagne uit te voeren op een representatief deel van de parken. Deze campagne werd opgevolgd en goedgekeurd door de Vlaamse Milieumaatschappij. Op basis van onderzoek van de meet- en bemonsteringsresultaten door een extern studiebureau, was het mogelijk een afzonderlijke omzettingcoëfficiënt op te maken, die met dit voorstel wordt ingeschreven in de regelgeving. Op deze wijze kan aan de (inter)gemeentelijke recyclageparken een correcte forfaitaire heffing worden aangerekend.

Band met de begroting:

De heffingen zijn bepalend voor de inkomsten van het Minafonds. De aanpassingen aan de heffingsregeling hebben geen impact op de totale inkomsten maar zullen ertoe leiden dat de heffing beter overeenstemt met de geloosde vuilvracht cf. het principe vervuiler betaalt.

Afdeling 3. Belasting jachtverloven en jachtvergunningen (ANB)

Artikel 39

Sinds de oprichting van het jachtfonds in 2017 is de belasting op de afgifte van jachtverloven niet geïndexeerd. Met dit artikel wordt een aanpassing doorgevoerd om deze belasting in lijn te brengen met de gestegen levensduurte en een jaarlijkse indexering door te voeren.

Band met de begroting:

De middelen gegenereerd door de jachtverloven worden ingezet in het jachtfonds met volgend doel:

- 1° het streven naar stabiele populaties van wildsoorten binnen hun leefgebieden;
- 2° sensibilisering met betrekking tot de inpassing van het wildbeheer in het bredere kader van natuurbehoud;
- 3° vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen realiseren die een verbetering van de leefgebieden van wildsoorten met zich meebrengen;
- 4° de werking van de wildbeheereenheden bevorderen en ondersteunen;
- 5° de praktische organisatie van de jacht ondersteunen, namelijk de volgende aspecten:
- 6° maatschappelijk onaanvaardbare schade en impact door jachtwild, invasieve uitheemse soorten en beschermde soorten voorkomen en inperken;
- 7° wetenschappelijk onderzoek
- 8° verscherping van het toezicht op de toepassing van de jachtreglementering.

De indexering van de jachtverloven garandeert een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven onderhevig aan de gestegen levensduurte.

Afdeling 4. Opheffing Domus Flandria en DAB Urgentieprogramma voor de Sociale Huisvesting

Artikel 40 en 41

Het Urgentieprogramma voor sociale huisvesting was bedoeld om een sterke nieuwe impuls te geven aan de investeringen in de sociale huisvesting na de sterke terugval tijdens de economische crisis van de jaren '80. Het urgentieprogramma loopt in haar huidige toestand af in 2022 omdat de lopende investeringskredieten afgelost zijn. Met de voorliggende bepalingen worden de relevante bepalingen in de programma-decreten bij de begroting 1992 en 1993 opgeheven.

Band met de begroting:

Deze decreetsbepaling heeft betrekking op de opheffing van een DAB.

Afdeling 5. BRV-fonds: omvorming Grondfonds en inkanteling Rubiconfonds en Vernieuwingsfonds

Artikel 42 tot en met 57

Situering BRV-Fonds

De versnipperde inzet van (financiële) middelen voor de uitvoering van ons beleid is een vaak voorkomend probleem. In het kader van de 'Vlaamse Brede Heroverweging' onderzocht het beleidsdomein Omgeving waar zich opportuniteiten bevinden op het vlak van grotere kostenefficiëntie en -effectiviteit. Een versterkte inzet op een geïntegreerde aanpak, met ruimte voor gebiedsdifferentiatie, maakt deel uit van de verdere onderzoekslijnen. "Een effectief en (kosten)efficiënt omgevingsbeleid vraagt voor verschillende van de omgevingsthema's immers een gedifferentieerd beleid, ook

op gebiedsniveau. Proactief helder zijn waar het beleid zich gebiedsgericht onderscheidt, betekent een gedeeltelijke verschuiving van de werklast van de overheid van het einde van processen naar het begin ervan wat toelaat de impact van overheidsinspanningen te vergroten en een grotere rol te geven aan partners zonder in te boeten op niveau van de beleidsdoelstellingen.”¹

De ruimte in Vlaanderen is beperkt en daarbinnen moeten heel wat doelstellingen in samenhang worden gerealiseerd.² Dit maakt dat ook realisaties op het terrein meer en meer geïntegreerd moeten verlopen en de sectorale logica's moeten overstegen worden. Dit vergt het bundelen van kennis, krachten, instrumenten, uitvoeringsmiddelen over beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen. Dit dient te gebeuren via verschillende hefboomen: projecten (waarbij binnen een specifiek tijdsbestek doelstellingen geïntegreerd gerealiseerd worden op een specifieke plek), programma's (waarbij thema's met grote integrerende potentie geactiveerd worden richting realisatie) en gebieden (waarbij het gebied een ontwikkelingsimpuls krijgt op basis van een geïntegreerde gebiedsstrategie).

Zowel het Regeerakkoord als de beleidsnota spreken over de uitvoering van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en de oprichting van een BRV-fonds. Waar het Regeerakkoord zich vooral focust op een BRV-fonds om de bouwshift mee te financieren en te ondersteunen, focust de beleidsnota Omgeving zich op het efficiënt bundelen van middelen in een BRV-fonds (gaande van subsidies tot compensaties en planschade).

Zo stelt het Regeerakkoord: *“De financiering van de bouwshift wordt ondersteund door middelen uit het Klimaatfonds en een op te richten BRV-fonds.”* (p. 157)

De Beleidsnota Omgeving geeft aan: *“Voor het omgevingsbeleid dat de doelstellingen van het BRV realiseert, voorzie ik een bundeling van middelen in een BRV-fonds. Ik neem de nodige initiatieven om dit BRV-fonds op te richten.”* (p. 34)

“Zoals vermeld in het Regeerakkoord, zal ik de financiering van de bouwshift mogelijk maken via middelen uit het Klimaatfonds en het BRV-fonds” (p. 34)

De Vlaamse Regering verankerde in de Conceptnota Bouwshift (VR 2022 2302 MED.0069-2) afspraken over de uitwerking van het BRV-fonds.

Hier wordt ook de basis gelegd voor een Vlaamse tussenkomst ter ondersteuning van steden en gemeenten in het kader van planschade (BRV-fonds/tak Lokaal Bouwshiftfonds) en voor een financiering vanuit het Klimaatfonds.

Beleidsmaatregel en doelstellingen

De oprichting van een BRV-fonds heeft als doel om de financiële middelen voor de realisatie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het ruimtelijk beleid in het algemeen te bundelen en geprogrammeerd in te zetten over meerdere begrotingsjaren heen.

Hierin heeft een BRV-fonds als doel (1) de financiering van de bouwshift alsook de uitvoering van het BRV en (2) het efficiënt en zichtbaar bundelen van middelen, gaande van subsidies, projecteninvesteringen tot middelen voor eigenaarsvergoedingen voor planschade.

Het Grondfonds wordt omgevormd tot BRV-fonds.

Het Rubiconfonds en het Vernieuwingsfonds worden ingekanteld en de middelen worden ingebracht in het BRV-fonds.

¹ Vlaamse Brede Heroverweging – Eindrapport Beleidsdomein Omgeving (juli 2021), p. 107

² Ibidem, p. 88

Het Omgevingsfonds wordt niet ingekanteld in het BRV-fonds omdat de middelen en uitgaven van dit fonds verdergaan dan de scope van het ruimtelijk beleid (dossierkosten voor omgevingsvergunningaanvragen en bij beroepen ook voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit (IIOA), dossierkosten, uitgaven voor flankerend beleid en digitalisering omgevingsvergunning, vergoedingen GOVC (Gewestelijke Omgevingsvergunningcommissie,...).

Wel wordt voorzien dat de inkomsten uit financiële lasten verbonden aan omgevingsvergunningen en opgelegd in een gewestelijke stedenbouwkundige verordening, gestort worden op rekening van het BRV-fonds. Dit vloeit voort uit de logica dat de middelen van het BRV-fonds worden aangewend voor het Vlaams ruimtelijk beleid en dat de overheid het instrument van de stedenbouwkundige verordening inzet vanuit een weloverwogen ruimtelijk beleid (waar de bouwshift een essentieel onderdeel van uitmaakt).

Afkortingen:

Omgevingsvergunningendecreet: het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

VCRO: Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Artikel 42

Daar het Vernieuwingsfonds wordt ingekanteld, is een definitie hiervan niet langer noodzakelijk.

Artikel 43

Met dit artikel wordt het begrotingsfonds Vernieuwingsfonds, zoals voorzien in het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, ingekanteld.

De middelen van dit Vernieuwingsfonds worden toegewezen aan het BRV-fonds.

Artikel 44

De verwijzing in artikel 45 van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten naar het op te heffen Vernieuwingsfonds, moet vervangen worden door een verwijzing naar het BRV-fonds.

Artikel 45

Het Rubiconfonds werd naar aanleiding van de overstromingen van 2002 opgericht in 2003 via het decreet van 27 juni 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003 met als doel infrastructuurprojecten gericht op waterbeheersing te subsidiëren.

Na 3 jaar inactiviteit werd het Rubiconfonds door de Vlaamse Regering opnieuw geactiveerd via Besluit van de Vlaamse Regering³ om enkel nog subsidies te verlenen voor de kosten (60%) van planschade bij herbestemming van signaalgebied. Hier werden echter nooit subsidies voor uitbetaald. Het onderbrengen van het Rubiconfonds in een BRV-fonds zorgt er voor dat de middelen voor BRV-uitvoering kunnen dienen met een bredere scope.

Daar het Rubiconfonds wordt ingekanteld, en de middelen toegewezen aan het BRV-fonds, moeten betrokken bepalingen opgeheven worden.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2014 houdende nadere regels betreffende de toekenning van subsidies in het kader van het Rubiconfonds, *BS 25/09/2014*.

Artikel 46

Het Grondfonds wordt omgevormd tot BRV-fonds. Tegelijkertijd worden het Rubiconfonds en het Vernieuwingsfonds ingekanteld, en de middelen ingebracht in het BRV-fonds.

De huidige bepalingen inzake het Grondfonds worden, samen met de nodige wijzigingen inzake het Rubiconfonds, Vernieuwingsfonds opgenomen in titel I (inleidende bepalingen) van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

Aangezien titel I van de VCRO betrekking heeft op de algemene doelstellingen en de betrokken actoren, lijkt het logisch om de bepalingen over de financiering van het ruimtelijk beleid en de uitvoering van de VCRO hierin op te nemen.

Artikel 47

Paragraaf 1

Het Grondfonds is een Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer. Het BRV-fonds blijft, na omvorming vanuit het Grondfonds, een DAB.

Paragraaf 2

De middelen van het **Grondfonds**, die opgenomen blijven in het BRV-fonds zijn:

1° de toelagen ingeschreven in het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap

Buiten de toelagen die aan het Grondfonds toekwamen, kunnen hieraan ook toelagen gevoegd worden die thans toegewezen zouden worden aan de andere, op te heffen fondsen (bv. Rubiconfonds).

Tevens zal er in het kader van de jaarlijkse uitgavenbegroting bepaald worden welke toelagen toekomen aan het BRV-fonds teneinde het BRV-actieprogramma te realiseren. Dit BRV-actieprogramma dient de koppeling te leggen tussen de uitvoeringsagenda van het BRV (en het ruimtelijk beleid meer algemeen) met een meerjarenbegroting inzake (1) investeringen, (2) subsidies en (3) eigenaarsvergoedingen.

Jaarlijkse bijdragen vanuit het Klimaatfonds, zoals onder andere vooropgesteld in de Conceptnota Bouwshift, kunnen ook onder deze toelagen vallen.

2° het per 31 december van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar beschikbare saldo van het [Grond/BRV-] fonds

Daar het Grondfonds hervormd wordt naar het BRV-fonds, zullen de middelen op deze post voortaan de middelen van BRV-fonds genoemd zijn.

Voor de ontvangsten van 2023 betekent dit dat het beschikbaar saldo van Grondfonds overgedragen worden aan BRV-fonds.

Voor de fondsen die ingekanteld worden, wordt overgangsmatig voorzien dat de middelen die aan die Fondsen werden toegewezen, worden toegewezen aan het BRV-fonds.

3° alle ontvangsten voortvloeiend uit de toepassing van deze codex, met inbegrip van alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van titel VI

Hieronder ook de opbrengsten van de planbatenheffing, verschuldigd ingevolge de bestemmingswijzigingen van een perceel naar een zone bestemd voor bedrijven, die thans het Rubiconfonds spijzen.

Doordat het Rubiconfonds wordt ingekanteld, dienen deze ontvangsten niet langer afzonderlijk vermeld te worden.

De ontvangsten van het Grondfonds die niet langer decretaal opgenomen worden als ontvangsten van het BRV-fonds, zijn:

- *alle schulden, vorderingen en tegoeden van het Fonds voor de Planschade*

Het Fonds voor de Planschade werd decretaal in 2000 afgeschaft; de middelen van dit Fonds werden in 2003 overgemaakt aan de DAB Grondfonds.

Daar de middelen werden ingekanteld in het Grondfonds en het Fonds is opgeheven, dient niet langer naar deze ontvangsten verwezen te worden. Deze zijn reeds – in een eenmalige operatie – opgenomen in de ontvangsten van het Grondfonds.

- *73% van het saldo van het Herstelfonds beschikbaar als over te dragen saldo bij de afsluiting van de jaarrekening 2015. Dit saldo wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering.*

Deze middelen zijn opgenomen in de ontvangsten van het Grondfonds via een eenmalige operatie die is doorgevoerd.

Daarnaast worden ook volgende ontvangsten, die vandaag de dag het **Vernieuwingsfonds** spijzen, voortaan toegewezen aan het BRV-fonds:

4° de opbrengsten van de heffingen, vermeld in titel 2, hoofdstuk 6, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Dit betreft de leegstandsheffing die geheven wordt op de bedrijfsruimten die opgenomen zijn in de inventaris.

De bedoeling van het decreet ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten is het tegengaan van één van de belangrijkste ruimtelijke problemen die zich reeds jarenlang voordoen, namelijk het stedelijk verval.

Voor leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten wordt er een jaarlijkse heffing ingevoerd vanaf het kalenderjaar dat volgt op de derde opeenvolgende registratie in de Inventaris, zijnde het aanslagjaar.

Het zijn deze heffingen die geregeld zijn in titel 2, hoofdstuk 6, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en waarvan de opbrengsten thans zullen toekomen aan het BRV-fonds.

De ontvangsten van het Vernieuwingsfonds die niet langer decretaal opgenomen worden als ontvangsten van het BRV-fonds, zijn:

- *De eerder geboekte vastgestelde rechten ten gunste van Organisatieafdeling 24, Programma 10, artikel 36.01 (heffingen leegstand en verkrotting) van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, die hierop betrekking hebben*

Dit betreft immers een middelenstroom die reeds uitgevoerd werd.

- *het eenmalig saldo aan respectievelijk vastleggingskrediet en ordonnanceringskrediet, zoals beschikbaar op 30 juni 2003 bij het Leegstandfonds, bedoeld in artikel 24 van het decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997.*

Dit betreft eveneens een éénmalige middelenstroom.

Tot slot worden nog volgende soorten middelen benoemd.

5° de ontvangsten voortvloeiend uit financiële lasten verbonden aan omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden en opgelegd op grond van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening

Inkomsten die voortvloeien uit financiële lasten verbonden aan dit type van omgevingsvergunningen zullen voortaan ten bate van het BRV-fonds komen. Tegelijk is de idee dat financiële lasten opgelegd op grond van een provinciale of gemeentelijke verordening toekomen aan de provincie, respectievelijk gemeente.

Het opleggen van een verordening heeft een tweezijdig oogpunt. Aan de ene kant dient de overheid dit instrument in te zetten en te motiveren vanuit een weloverwogen ruimtelijk beleid (waar de bouwshift een essentieel onderdeel van uitmaakt). Aan de andere zijde biedt het de vergunningsaanvrager een stuk rechtszekerheid en voorspelbaarheid omtrent de financiële lasten die zullen opgelegd worden, zowel qua omvang van de last, als qua aard van het project.

Wanneer een overheid haar ruimtelijk beleid uitwerkt aan de hand van een stedenbouwkundige verordening waarin ze specificeert voor welke soort projecten financiële lasten worden opgelegd, is het logisch dat inkomsten uit financiële lasten aan diezelfde overheid toekomen. Dit is dus ook het geval waar de omgevingsvergunning wordt verleend door een andere overheid. We schetsen dit principe aan de hand van twee voorbeelden.

- In de hypothese dat het Vlaams gewest in een stedenbouwkundige verordening rond hemelwater bepalingen zou opnemen over financiële lasten (bijvoorbeeld wanneer een last in natura niet kan uitgevoerd worden) en ingeval de omgevingsvergunning wordt verleend door de gemeente, dan is de gemeente verplicht om deze last op te leggen en komt de inkomst ervan toe aan het BRV-fonds.
- In de hypothese dat een gemeente beschikt over een parkeerverordening waarin financiële lasten zijn bepaald en het gewest een vergunning verleent waar de parkeerproblematiek in aan bod komt, dan is het gewest verplicht om deze last op te leggen en komt de inkomst ervan toe aan de gemeente.

6° alle andere middelen die nuttig zijn in het kader van de doelstelling van het BRV-fonds en die inzonderheid ingevolge wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen aan het BRV-fonds toekomen evenals de terugstortingen en toevallige ontvangsten

Deze categorie van middelen is thans alleen voorzien bij het Vernieuwingsfonds. Echter, de idee achter deze middelen is transponeerbaar naar het BRV-fonds en die middelen.

7° de terugvorderingen voortvloeiend uit de ten onrechte gedane betalingen.

Deze categorie van middelen is thans alleen voorzien bij het Rubiconfonds. Echter, de idee achter deze middelen is transponeerbaar naar het BRV-fonds en die middelen.

Zoals aangegeven wordt het **Rubiconfonds** met de middelen ingekanteld in het BRV-fonds.

Overgangsmatig wordt bepaald dat het saldo van het Rubiconfonds, beschikbaar als over te dragen saldo bij de bekrachtiging en afkondiging van het decreet houdende de aanpassing van de begroting 2023, op die datum toegewezen wordt aan het BRV-fonds. Dit betreft immers een eenmalige operatie, en dient als dusdanig niet in de recurrente ontvangsten van het BRV-fonds opgenomen te worden (zie artikel 56).

Hetzelfde principe geldt voor de overdracht van het saldo uit het Vernieuwingsfonds (artikel 57).

De begrotingsaanpassing 2023 - zij het een toekomstig feit - is bepaalbaar en vaststaand; de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 bevat immers de verplichting jaarlijks een dergelijke aanpassing door te voeren (art. 17 e.v.)

Paragraaf 3

Aldus wordt voorzien dat de middelen van het BRV-fonds worden aangewend voor:

1° de uitgaven die voortvloeien uit de toepassing van deze codex

Wat betreft het Grondfonds, is het zo dat de middelen aangewend moeten worden voor de uitgaven die voortvloeien uit de toepassing van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996 en uit de toepassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Deze bepaling blijft van belang om de aanwending van de middelen uit het Grondfonds, die niet meteen gelinkt zijn aan het ruimtelijk beleid mogelijk te houden. Het gaat bijvoorbeeld om uitgaven voor procedure- en gerechtskosten, informatica, ambtshalve uitvoeringen voor handhaving inzake ruimtelijke ordening en uitgaven voor de verdere uitbouw van het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening.

2° de uitgaven die in functie staan van of voortvloeien uit het Vlaamse ruimtelijk beleid in overeenstemming met de ruimtelijke structuurplannen of ruimtelijke beleidsplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en verordeningen

Deze aanwending wordt expliciet gekoppeld aan het doel van het BRV-fonds, met name de bouwshift mee financieren en ondersteunen. De doelstellingen voor het ruimtelijk beleid worden verankerd in hogervermelde instrumenten die in artikel 1.1.3 van de VCRO worden genoemd.

Hierbij wordt verduidelijkt dat dit ook het betoelagen van andere Vlaamse entiteiten of het subsidiëren van initiatieven of specifieke doelgroepen die mee instaan voor de realisatie van de bouwshift omvat.

3° de ondersteuning van steden en gemeenten voor de uitbetaling van planschadevergoedingen, vermeld in artikel 2.6.1, ten gevolge van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen ter vrijwaring van de openruimte..

Dit punt legt de decretale basis voor een tussenkomst vanuit de Vlaamse Gemeenschap voor de planschadekosten ten gevolge van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die een 'harde bestemming' omzetten naar een bouwvrije openruimtebestemming (bos, natuur, landbouw, overig groen), zoals opgenomen in de "Conceptnota Bouwshift" (VR 2022 2302 MED.0069/2).

De Vlaamse Regering zal de nadere regels voor de aanwending van de middelen van het BRV-fonds uitwerken, in het bijzonder de voorwaarden en modaliteiten om in aanmerking te komen voor een financiële ondersteuning vanuit het BRV-fonds / Tak lokaal bouwshiftfonds (punt 3°). De inhoudelijk/functionele opvolging van deze financiële ondersteuning aan lokale besturen gebeurt vanuit het beleidsdomein Omgeving, de uitbetaling zal gebeuren door het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Paragraaf 4

Het beheer van het DAB BRV-fonds kan door de Vlaamse regering door gedelegeerd worden naar een minister. Dit wordt geregeld op het niveau van een uitvoeringsbesluit.

Voor de algemene regels omtrent het financieel beheer van het BRV-fonds wordt verwezen naar de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (art. 109) en het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 (art. 96-98).

Zoals aangegeven, wordt het Grondfonds enerzijds hernoemd en geheroriënteerd naar BRV-fonds. De verwijzing naar het Grondfonds moet bijgevolg aangepast worden door een verwijzing naar het BRV-fonds.

Daarnaast wordt het Rubiconfonds ingekanteld, en de middelen toegewezen aan het BRV-fonds, waardoor ook die verwijzing moet worden aangepast.

Artikel 49

Vermits het Grondfonds wordt hernoemd en geheroriënteerd naar BRV-fonds, worden de bestaande decretale bepalingen over het Grondfonds opgeheven.

Artikel 50

De verwijzing in artikel 5.6.8, §6, tweede lid, VCRO naar het Rubiconfonds wordt aangepast.

Artikel 51

De verwijzing in artikel 5.6.9 VCRO naar het Rubiconfonds wordt aangepast.

Artikel 52

De verwijzing in artikel 6.2.11 VCRO naar het Grondfonds wordt aangepast.

Artikel 53

De verwijzing in artikel 6.5.1, eerste lid, VCRO naar het Grondfonds wordt aangepast.

Artikel 54

Artikel 76 van het Omgevingsvergunningendecreet bevat nadere bepalingen rond lasten verbonden aan omgevingsvergunningen.

Eerder werd bepaald dat inkomsten uit financiële lasten verbonden aan omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen of voor het verkavelen van gronden en opgelegd via een gewestelijke stedenbouwkundige verordening toekomen aan het BRV-fonds. Andersom wordt voorzien dat financiële lasten opgelegd op grond van een provinciale of gemeentelijke verordening toekomen aan de provincie, respectievelijk gemeente.

Ook hier komt dit voort uit het principe dat wanneer een overheid financiële lasten wil opleggen, ze dit regelt aan de hand van een stedenbouwkundige verordening met een kader voor haar ruimtelijk beleid.

Met dit artikel is het geenszins de bedoeling om de lokale autonomie inzake het innen van financiële lasten te gaan regelen. Wel dient zich vandaag een juridische leemte op dit vlak aan in het Omgevingsvergunningendecreet, met het gevolg dat strikt gezien alle inkomsten voortvloeiend uit de toepassing van dit decreet toekomen aan het (gewestelijk) Omgevingsfonds. Inkomsten uit financiële lasten opgelegd door een provincie of een gemeente vallen hier dus ook onder. Met deze bepaling wordt dit rechtgezet.

Artikel 55

Het Rubiconfonds wordt vermeld in de definitie van Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie in het Bestuursdecreet. Daar dit fonds wordt ingekanteld, moet de verwijzing hiernaar eveneens worden opgeheven.

Artikel 56

Paragraaf 1

Gelet op de inkanteling van het Rubiconfonds, wordt het saldo dat beschikbaar is bij de bekrachtiging en afkondiging van het decreet houdende de aanpassing van de begroting 2023, op die datum gedesaffecteerd ten gunste van het BRV-Fonds. De Vlaamse Regering dient deze saldi vast te leggen.

Daarnaast wordt vastgelegd dat deze middelen, die vandaag geormerkt zijn, aangewend worden voor het doel waarvoor ze bestemd waren.

Paragraaf 2

Het BRV-fonds wordt hierbij aangeduid als opvolger van het Rubiconfonds. Dit fonds zal dan ook alle rechten en verplichtingen overnemen die het vermeld fonds heeft.

Alle ontvangsten en uitgaven die vanaf 1 januari 2023 gerealiseerd worden en geboekt zijn op de begrotingsuitvoeringsrekening van het Rubiconfonds, worden toegewezen aan het BRV-fonds op datum van 1 januari 2023.

Artikel 57

Paragraaf 1

Gelet op de inkanteling van het Vernieuwingsfonds, wordt het saldo dat beschikbaar is als over te dragen saldo bij de bekrachtiging en afkondiging van het decreet houdende de aanpassing van de begroting 2023, op die datum desaffecteerd ten gunste van het BRV-Fonds. De Vlaamse Regering dient deze saldi vast te leggen.

Daarnaast wordt vastgelegd dat deze middelen, die vandaag geormerkt zijn, aangewend worden voor het doel waarvoor ze bestemd waren.

Paragraaf 2

Het BRV-fonds wordt hierbij aangeduid als opvolger van het Vernieuwingsfonds. Dit fonds zal dan ook alle rechten en verplichtingen overnemen die het vermeld fonds heeft.

Alle ontvangsten en uitgaven die vanaf 1 januari 2023 gerealiseerd worden en geboekt zijn op de begrotingsuitvoeringsrekening van het Vernieuwingsfonds, worden toegewezen aan het BRV-fonds op datum van 1 januari 2023.

Motivatie bij de inwerkingtreding:

Een startdatum bij aanvang van een begrotingsjaar is cruciaal om de overheveling van de over te dragen saldi van de betrokken begrotingsfondsen vlot en correct te laten verlopen.

Band met de begroting:

De oprichting van het BRV-fonds betreft in eerste instantie de eenvoudige hernoeming van het DAB Grondfonds en is in die optiek budget- en ESR-neutraal. Aanvullend worden een aantal bestaande begrotingsartikels/basisallocaties vanuit de uitgavenbegroting en het Minafonds en het Rubiconfonds budget- en ESR-neutraal ingekanteld.

Tenslotte worden de ontvangsten en het saldo van het Vernieuwingsfonds eveneens budget- en ESR-neutraal ingekanteld. Dit wil zeggen dat de gemaakte afspraken over interingen bij bovenstaande fondsen gerespecteerd blijven in het nieuwe opzet.

Een potentiële budgettaire impact wordt verwacht wanneer in bepaalde jaren opgespaarde saldi worden uitgegeven, maar dit zal via de reguliere begrotingsprocedure worden opgenomen indien dat het geval zou zijn. Ook de bundeling van subsidies uit beleidskredieten zal hierin worden opgenomen. De decretale bundeling van fondsen is hier op zich geen aanleiding voor.

Er zijn bepalingen opgenomen die garanderen dat inkomsten uit heffingen (waaronder de planbatenheffing, leegstandsheffing) of uit retributies aangewend worden voor ondersteuning van het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen.

Afdeling 6. Wijziging van titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Artikel 58

De Vlaamse energieheffing voorziet in een forfaitaire heffing waarbij het forfaitaire tarief verschilt naargelang het statuut van de afnemer en het spanningsniveau waarop die afnemer is aangesloten.

Het tarief van de Vlaamse Energieheffing bedraagt conform artikel 14.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voor een "residentiële afnemer" (dit is conform artikel 1.1.3, 111°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een *"natuurlijke persoon aangesloten op een elektriciteitsdistributienet op laagspanning, die elektriciteit afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behoudens in het geval dat het leveringscontract voor de levering van elektriciteit op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, zoals bedoeld in artikel 1.4, 1°, van het Wetboek van Economisch Recht"*) op laagspanning niet-geïndexeerd 42 eurocent per maand. Via de indexatie van de tarieven van de energieheffing die conform artikel 14.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 jaarlijks wordt doorgevoerd bedraagt het heffingsbedrag per 1 januari 2022 ondertussen 45 eurocent per maand. Het voormelde tarief wordt echter conform artikel 14.1.3/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 verminderd tot 0,00 euro als die "residentiële afnemer" het statuut van "beschermde afnemer"⁴ heeft, en dit pro rata temporis voor de periode dat de afnemer of het afnamepunt tot die categorie behoort.

Voor de "niet-residentiële afnemers" op laagspanning, dit zijn alle rechtspersonen maar ook de afnemers bij tweede verblijven, geldt een tarief van 7,87 euro per maand. Na indexatie is dit bedrag inmiddels per 1 januari 2023 8,49 euro per maand geworden.

⁴ Een "beschermde afnemer" is een huishoudelijke eindafnemer waarbij op het adres van de aansluiting minstens één persoon gedomicilieerd is die behoort tot de lijst van residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie, vermeld in artikel 4 van de Programmawet van 27 april 2007, in artikel 2 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een kwetsbare positie en artikel 2 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een kwetsbare positie. In het Vlaams Gewest had op 31 december 2021 16,38% van de afnemers voor elektriciteit in de commerciële markt het statuut van beschermde klant. Dat wil zeggen dat ze recht hebben op de sociale maximumprijs. Dat aandeel is ongeveer een verdubbeling van het aantal beschermde afnemers ten opzichte van vorig jaar. Concreet ging het om 458.203 huishoudelijke afnemers voor elektriciteit. Het aantal beschermde afnemers, met recht op de sociale maximumprijs voor elektriciteit, is steeds hoger bij de netbeheerders dan het overeenkomstige aandeel in de commerciële markt. Op 31 december 2021 had 34,70% van de elektriciteitsklanten bij de distributienetbeheerder het beschermde statuut, hetzij 24.270 huishoudelijke afnemers. In totaal waren er per 31 december 2021 in het Vlaamse Gewest zodoende 482.473 beschermde afnemers die genoten van het nultarief van de heffing.

De extreem hoge energieprijzen hebben een grote impact op de betaalbaarheid van de energiefacturen voor de gezinnen. Om die reden wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2023 het maandelijks tarief voor "residentiele afnemers" te verlagen naar 0 eurocent per maand. Op die manier wordt enige ademruimte geboden en wordt de druk vanuit het Vlaamse beleid op de elektriciteitsfactuur van de gezinnen verminderd.

De maandelijks perioden tot en met 31 december 2022 blijven echter onderhevig aan het oude tarief, zelf al wordt de heffing pas concreet via de factuur geïnd in de loop van 2023 (niet iedereen heeft immers zijn afrekening- of slotfactuur op het zelfde moment, en het toepassen van de verlaging op alle afrekening- of slotfacturen vanaf 1 januari 2023 – dus ook op de nog openstaande periodes voor 2023 – zou een fiscale discriminatie uitmaken).

De tarieven voor een "niet-residentiële afnemer" op laagspanning en voor de afnemers aangesloten op middenspanning en hoogspanning worden echter niet gewijzigd.

Het verlagen van het tarief van de energieheffing voor de "residentiële afnemers" leidt op jaarbasis tot een minderinkomst voor het energiefonds.

Band met de begroting:

Het betreft het aanpassen van een tarief van een gewestelijke heffing.

Hoofdstuk 6. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Wijziging van het decreet van 9 februari 2019 betreffende het lokaal sociaal beleid

Artikel 59

Dit artikel biedt de mogelijkheid aan de Vlaamse Regering om, binnen de perken van de begrotingskredieten, een subsidie toe te kennen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de uitvoering van het convenant, vermeld in artikel 2 van het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, met het oog op het realiseren van de doelstellingen van het decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Artikel 60

Dit artikel creëert via een decretale basis de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om, onder de voorwaarden die zij bepaalt en binnen de perken van de begrotingskredieten, een subsidie toe te kennen aan een aantal organisaties die op heden een jaarlijkse werkingssubsidie ontvangen voor het organiseren of ondersteunen van activiteiten die gericht zijn op de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening of het verhogen van de toegang tot de sociale hulp- en dienstverlening en het aanpakken van de onderbescherming. Het gaat om Trefpunt Zelfhulp, Plazzo, Lus vzw, BurgersAanZet.

Band met de begroting:

Voormelde bepaling zorgt voor een decretale grondslag voor de subsidies aan Trefpunt Zelfhulp, Plazzo, Lus vzw en BurgersAanZet.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Artikel 61 en 62

Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVW) ontvangt een jaarlijkse werkingssubsidie. Het VSVW heeft als missie zich als een Vlaams sectoroverschrijdend expertisecentrum te profileren, met betrekking tot vrijwilligers, vrijwilligerswerk en vrijwilligersbeleid. Het VSVW heeft als opdracht om het vrijwilligerswerk te promoten en te ondersteunen, zowel bij vrijwilligersorganisaties als overheden.

Met voormeld artikel wordt een decretale basis gecreëerd voor de subsidie aan het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vanuit het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en dit ter ondersteuning van de organisaties die met vrijwilligers werken in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Band met de begroting:

Voormelde bepaling zorgt voor een decretale grondslag voor de subsidies aan het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Afdeling 3. Decreetsbepaling betreffende de toekenning van subsidies in uitvoering van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non profitsectoren.

Artikel 63

In de Vlaamse Intersectorale Akkoorden (VIA) leggen de werkgevers- en werknemersorganisaties samen met de Vlaamse overheid afspraken vast om de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden in de sector te verbeteren en het management van de organisaties te ondersteunen. Zo kunnen de werkgevers voldoende en (voldoende) gekwalificeerd personeel aantrekken, wat een basisvoorwaarde is voor een kwaliteitsvolle dienstverlening.

De opeenvolgende VIA's bevatten maatregelen die de sociale partners vervolgens in collectieve arbeidsovereenkomsten concretiseren. Die maatregelen betreffen onder meer de verhoging van de koopkracht (de koopkrachtmaatregelen), de verbetering van de kwaliteit van het werk (de kwaliteitsmaatregelen), de uitbreiding van het personeel (de uitbreidingsmaatregelen).

Om deze afspraken te kunnen uitvoeren ondersteunt de Vlaamse overheid de private organisaties en de publieke lokale besturen financieel. Sinds 1998 zijn al 6 Vlaamse intersectorale akkoorden afgesloten.

Band met de begroting:

Voormelde bepaling zorgt voor een decretale grondslag voor de subsidies toegekend in uitvoering van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non profitsectoren.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding

Artikel 64

Het decreet betreffende de armoedebestrijding van 21 maart 2003 (verder 'Armoedebestrijdingsdecreet') heeft tot doel "een kader tot stand te brengen voor de uitvoering van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Het bepaalt de visie van waaruit de Vlaamse Gemeenschap haar beleid voert en regelt de erkenning en subsidiëring van organisaties die vanuit de invalshoek van de armen stimulerend en ondersteunend werken".

Het armoedebestrijdingsdecreet focust daarbij op participatie van mensen in armoede aan het armoedebestrijdingsbeleid: "De Vlaamse regering kiest expliciet voor het betrekken van de armen bij het beleid. Kansarmen worden, waar mogelijk en gewenst, betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsinitiatieven die hen aanbelangen. Niettegenstaande de goede wil en de grondige analyses, is het moeilijk om als beleidsmakers en veldwerkers de verbinding te leggen met de armen. Oorzaak hiervan, is de onbekendheid met het gevoel van schaamte en vernedering, de ervaring om in armoede te leven. Vandaar dat het nodig is om mensen bereid te vinden om vanuit hun eigen beleving van armoede mee te werken aan het beleid. Dit decreet verankert de ondersteuning die zij nodig hebben voor hun inbreng."

Elementen van deze ondersteuning die in het decreet verankerd werden, zijn de erkenning en subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de regelgeving inzake de opleiding en inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede.

Daarnaast ontvangen momenteel verschillende organisaties een jaarlijkse werkingssubsidie voor het geven van vorming, coaching, advies of aanverwante diensten rond armoedebestrijding met een focus op de inbreng van ervaringskennis. Het betreft:

- Karel de Grotehogeschool voor het initiatief Bind-Kracht;
- Vzw Cedés;
- Vzw De Link voor de deelwerking TAO;
- Vzw Welzijnszorg voor de educatieve deelwerking Armoede In-zicht.

Er is bovendien een grote nood aan dergelijke initiatieven om actoren op het terrein te ondersteunen op het vlak van effectieve en structurele armoedebestrijding. Elke vormingsorganisatie heeft een eigenheid en meerwaarde. Zij werken al een aantal jaren samen op organisatieniveau.

Toch vertoont het aanbod inzake vorming, coaching, ondersteuning, ... soms mogelijke overlappingsen en hiaten en zijn initiatieven niet altijd afgestemd of breed gekend door lokale actoren. In deze organisaties worden daarnaast verschillende 'soorten' ervaringskennis ingezet, soms gezamenlijk, vaak afzonderlijk. Tevens zijn er geen eenvormige criteria voor de toekenning van de jaarlijkse subsidie of kwaliteitscriteria voor deze initiatieven.

Door het creëren van een decretale basis voor de erkenning en subsidiëring van deze vormingsorganisaties, komen we tot een meer coherent, efficiënt en kwaliteitsvol aanbod. De subsidie aan vormingsinitiatieven inzake armoede wordt zo op een eenvormige manier toegekend. In de geest van het decreet betekent dit dat we organisaties subsidiëren specifiek voor de (diverse) inzet van ervaringskennis van mensen in armoede in die vorming (en de ondersteuning die daarvoor nodig is), de (participatieve) methodiekontwikkeling, het proces om vorming op maat te kunnen bieden, ... Dit onderscheidt hen van andere vormingsinitiatieven inzake armoede die actief zijn op de markt.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere erkenningsvoorwaarden en regels voor subsidiëring.

Band met de begroting:

Voormelde bepaling zorgt voor een decretale grondslag voor de subsidies aan vormingsorganisaties inzake armoede, en geeft deze organisaties de mogelijkheid om, in verderzetting van de huidige methodiek, ook reserves aan te leggen conform het aangepaste decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO). De voorgestelde bepalingen zijn dan ook een rechtstreeks gevolg van de aangepaste VCO.

Afdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Artikel 65

Dit artikel bepaalt dat het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden vanaf 1 januari 2023 135 euro per maand bedraagt.

Band met de begroting:

De stijging van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden creëert vanaf 1 januari 2023 een budgettaire impact.

Afdeling 6. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Artikel 66

1° Bij het Programmadecreet bij de begroting 2022 van 23 december 2021 werd voor de jaren 2022, 2023 en 2024 voorzien in een afwijking op de jaarlijkse verhoging van de bedragen in september. In plaats van een jaarlijkse verhoging van 2% werd voorzien in een jaarlijkse verhoging van 1%.

Voorliggend artikel wijzigt voorliggende afwijking. De jaarlijkse verhoging van 1% voor de jaren 2023 en 2024 (en zo verder in de volgende jaren) wordt geschrapt, waardoor er in september 2023 en september 2024 een verhoging van 2% zal zijn.

Daarnaast voorziet voorliggende bepaling in een extra verhoging met 1% in december 2022, bovenop de indexering met 1% die reeds plaatsvond in september 2022. Op die manier zal er ook in het jaar 2022 een verhoging van 2% plaatsvinden.

Gelet op de bijkomende verhoging met 1% op 1 december 2022 dient deze bepaling uitwerking te hebben met ingang van 1 december 2022.

2° Voorliggend artikel voorziet in een wijziging van de indexering van de inkomensgrenzen van de sociale toeslag. In plaats van een jaarlijkse verhoging met 2% zullen de inkomensgrenzen worden gekoppeld aan de evolutie van de gezondheidsindex. Het risico bestaat immers dat inkomens met meer dan 2% toenemen omwille van de automatische indexering van de lonen en sociale uitkeringen. De toepassing van het huidige indexeringsmechanisme zou in dat geval tot gevolg hebben dat er gezinnen uit de sociale toeslag worden geduwd, terwijl hun inkomen in reële termen hetzelfde blijft. Hierdoor zou de doelgroep van de sociale toeslag afnemen, wat nooit de bedoeling is geweest. De voorgestelde indexering van de inkomensgrenzen volgens de gezondheidsindex wordt trouwens ook al toegepast binnen de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag).

Aangezien de wijziging in het indexeringssysteem zal worden toegepast vanaf 1 september 2023, start van het nieuwe toekenningsjaar, treedt deze bepaling in werking op 1 september 2023.

Artikel 67

Voorliggend artikel voorziet dat de wezentoeslag voor half wezen vanaf 1 januari 2023 80 procent van het basisbedrag bedraagt i.p.v. 50 procent van dit basisbedrag.

Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2023.

Artikel 68

Vanaf 1 december 2022 worden de bedragen van de sociale toeslagen verhoogd met 15 euro, geïndexeerd. (13,86 euro, niet geïndexeerd)

Aangezien de bedragen worden verhoogd vanaf 1 december 2022 dient deze bepaling (1°, 4° en 6°) uitwerking te hebben vanaf 1 december 2022.

Vanaf 1 januari 2023 wordt de inkomensgrens voor de laagste inkomsten voor alle gezinnen verhoogd zodat meer kinderen recht zullen geven op een sociale toeslag. De laagste inkomensgrens wordt daarom verhoogd met 5%. De nieuwe inkomensgrens bedraagt 31.897,53 euro (niet geïndexeerd) (oude grens (30.378,60 euro) x 1,05 (5%)). De reële inkomensgrens bedraagt bijgevolg 34.526,91 euro (geïndexeerd).

Aangezien de inkomensgrens wordt aangepast vanaf 1 januari 2023 dient deze bepaling (2°, 5° en 7°) in werking te treden op 1 januari 2023.

Vanaf 1 april 2023 wordt er een nieuwe inkomenscategorie ingevoerd voor kinderen in een gezin met één of twee rechtgevendende kinderen, voor zover het gezinsinkomen op jaarbasis tussen 34.526,91, geïndexeerd (31.897,53 euro niet geïndexeerd) en 40.281,40 euro, geïndexeerd (37.213,79 euro, niet geïndexeerd) ligt. Het kind dat aan deze voorwaarden voldoet geeft recht op een sociale toeslag van 35 euro, geïndexeerd. (32,33 euro, niet geïndexeerd)

Aangezien deze nieuwe inkomenscategorie wordt ingevoerd vanaf 1 april 2023 dient deze bepaling (3°) in werking te treden op 1 april 2023.

Door de combinatie van de verhoging van de laagste inkomensgrens voor alle gezinnen en een nieuwe inkomenscategorie voor de kleine gezinnen, bereiken we 71.000 kinderen meer.

Artikel 69

Voorliggend artikel voorziet in een verhoging van de sociale toeslag met 100 euro voor de kinderen die:

- in de maand november 2022 recht geven op een sociale toeslag;
- in de maand april 2023 recht geven op een sociale toeslag.

De sociale toeslag van de maand november 2022, respectievelijk de maand april 2023 zal in voorkomend geval verhoogd worden met 100 euro. Deze 100 euro zal einde november 2022 – begin december 2022, respectievelijk einde april 2023 – begin mei 2023 worden uitbetaald.

Het voormelde bedrag van 100 euro wordt niet geïndexeerd.

Aangezien deze verhoging voor een eerste maal wordt toegekend voor de kinderen die in november 2022 recht geven op een sociale toeslag, dient deze bepaling uitwerking te hebben vanaf 1 november 2022.

Artikel 70

In artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 werd een nieuwe paragraaf 2/1 ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2022 'tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018' (artikel 12). Door middel van amendement werd in artikel 24 van het decreet van 1 juli 2022 de inwerkingtreding van deze wijziging aan artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 gewijzigd van 1 juli 2022 naar 1 augustus 2022.

Er werd echter een materiële vergissing vastgesteld bij de invoeging van deze nieuwe paragraaf. Paragraaf 2/1 van artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 vermeldt nog steeds de datum van 1 juli 2022, dewelke gelet op de wijziging van de datum van inwerkingtreding ook 1 augustus 2022 dient te zijn. Aangezien het artikel pas uitwerking heeft vanaf 1 augustus 2022, kan de uitwerkingsperiode vermeld in paragraaf 2/1 van artikel 68 van het Groeipakketdecreet niet vroeger en dient de bepaling ook de datum 1 augustus 2022 te bevatten i.p.v. 1 juli 2022.

Gelet op de inwerkingtreding van de wijziging van artikel 68 bij het decreet van 1 juli 2022, dient voorliggend artikel uitwerking te hebben vanaf 1 augustus 2022.

Artikel 71

Artikel 75, eerste lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt het tijdstip van de uitbetaling van de gezinsbijslagen (het basisbedrag, de zorgtoeslagen en de sociale toeslagen) en de kinderopvangtoeslag. Het nieuwe artikel 18/1 wordt toegevoegd waardoor het mee de regels van de gezinsbijslagen en de kinderopvangtoeslag volgt op vlak van uitbetaling en de Vlaamse Regering het exacte tijdstip van betaling kan bepalen.

Aangezien deze verhoging voor een eerste maal wordt toegekend voor de kinderen die in november 2022 recht geven op een sociale toeslag, dient deze bepaling uitwerking te hebben vanaf 1 november 2022.

Artikel 72

Vanaf 1 december 2022 worden de bedragen van de sociale toeslag verhoogd met 15 euro, geïndexeerd. (13,86 euro, niet geïndexeerd)

Aangezien de bedragen worden verhoogd vanaf 1 december 2022 dient deze bepaling (1°, 2°, 3°, 5° en 6°) uitwerking te hebben vanaf 1 december 2022.

Vanaf 1 april 2023 wordt er een nieuwe inkomenscategorie ingevoerd voor kinderen in een gezin met één of twee rechtgevendende kinderen, voor zover het gezinsinkomen op jaarbasis tussen 34.526,91 euro, geïndexeerd (31.897,53 euro niet geïndexeerd) en 40.281,40 euro, geïndexeerd (37.213,79 euro, niet geïndexeerd) ligt. Het kind dat aan deze voorwaarden voldoet heeft recht op een sociale toeslag van 35 euro, geïndexeerd. (32,33 euro, niet geïndexeerd)

Aangezien deze nieuwe inkomenscategorie wordt ingevoerd vanaf 1 april 2023 dient deze bepaling (4°) in werking te treden op 1 april 2023.

Artikel 73

Voorliggend artikel voorziet in een verhoging van de sociale toeslagen met 100 euro voor de kinderen die:

- in de maand november 2022 recht geven op een sociale toeslag;
- in de maand april 2023 recht geven op een sociale toeslag.

De sociale toeslag van de maand november 2022, respectievelijk de maand april 2023 zal in voorkomend geval verhoogd worden met 100 euro. Deze 100 euro zal einde november 2022 – begin december 2022, respectievelijk einde april 2023 – begin mei 2023 worden uitbetaald.

Het voormelde bedrag van 100 euro wordt niet geïndexeerd.

Aangezien deze verhoging voor een eerste maal wordt toegekend voor de kinderen die in november 2022 recht geven op een sociale toeslag, dient deze bepaling uitwerking te hebben vanaf 1 november 2022.

Motivatie bij de retroactieve datum van inwerkingtreding:

Gelet op de timing van de beslissing genomen bij de Septemberverklaring en de timing van voorliggend programmadecreet, zullen een aantal bepalingen een retroactieve werking hebben.

Band met de begroting:

De bepalingen in artikel 66, 1°, artikel 67, artikel 68, artikel 69, artikel 72 en artikel 73 hebben een budgettaire impact. De bepalingen zorgen immers voor een meerkost binnen het Groeipakket, maar deze maakt deel uit van het meerjarentraject dat binnen de Vlaamse Regering is afgesproken in het kader van de begrotingsopmaak 2023.

De bepaling in artikel 66, 2° betreft de aanpassing van het indexeringsmechanisme van de grenzen van de sociale toeslag en dit heeft een budgetneutraal karakter. Deze bepaling wijzigt de beoogde doelgroep van de sociale toeslag immers niet, maar vermijdt een erosie van de doelgroep.

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Verankering in decreet volwassenenonderwijs van de drie opdrachten van Vocvo vzw

Artikel 74

Het opschrift 'De coördinatie en ondersteuning van het onderwijs aan gedetineerden' van afdeling IX van titel IV, hoofdstuk I, van het decreet volwassenenonderwijs wordt vervangen omdat de inhoud van het enige artikel van deze afdeling (artikel 72octies) wijzigt. Dit artikel bepaalt voortaan zowel het kader voor de ondersteuning van het onderwijs aan gedetineerden, alsook het kader voor het geletterdheidsbeleid van de Vlaamse overheid en de werking inzake duidelijk taal. Door ook het opschrift te wijzigen, is er opnieuw overeenstemming tussen het opschrift en de inhoud van het daaropvolgende artikel.

Artikel 75

Artikel 72octies van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs bepaalde het kader voor de coördinatie en ondersteuning van het onderwijs aan gedetineerden. In het decreet werd delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om deze opdracht toe te kennen aan een organisatie die voldoet aan de voorwaarden. De Vlaamse Regering kende deze opdracht sinds 1 mei 2015 aan Vocvo (Vlaams Ondersteuningscentrum voor Volwassenenonderwijs) toe.

Vocvo verzorgt ook de werking van Wablieft, het centrum voor duidelijke taal, dat haar oorsprong vindt in 1991. Toen publiceerde het voormalige VOEB, het Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie, de Wablieft-krant. Vocvo is ontstaan uit het VOEB. Ook voor deze werking ontvangt Vocvo een jaarlijkse subsidie, die voortvloeit uit de regularisatie van voormalig gesubsidieerde contractuelen.

Sinds 2011 wordt ook de projectleider van het strategisch plan geletterdheid aangesteld bij Vocvo. Die zorgt voor de coördinatie en ondersteuning van de uitvoering van dat plan. Ook hiervoor werd Vocvo gefinancierd met een subsidie die jaarlijks werd toegekend.

Na een grondige evaluatie van de verschillende deelwerkingen van Vocvo blijkt de nood aan een helder kader over alle deelwerkingen heen om op langere termijn

haar werking in functie van de strategische beleidskeuzes te kunnen organiseren. Het voorliggend voorstel komt hieraan tegemoet. Er wordt een meerjarige beheersovereenkomst met decretale verankering voorzien. Op die manier wordt een efficiëntere inzet van middelen voor de verdere uitvoering van de drie opdrachten met maatschappelijk belang mogelijk.

Artikel 72octies bepaalt voortaan dat de Vlaamse Regering jaarlijks een subsidie ter beschikking stelt aan Vocvo vzw voor de coördinatie en ondersteuning van het geletterdheidsbeleid van de Vlaamse overheid via het strategisch plan geletterdheid, voor de werking inzake duidelijke taal via Wablieft, en voor de opdrachten in uitvoering van het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit artikel regelt de minimale voorwaarden waaraan Vocvo moet voldoen om haar gesubsidieerde opdrachten uit te voeren en er wordt bepaald dat een vierjaarlijkse beheersovereenkomst met concrete resultaatsverbintenissen tussen Vocvo en de Vlaamse Regering wordt opgesteld.

Door de decretale verankering in het decreet volwassenenonderwijs is de rechtsgrond voor de uitbetaling van de subsidies voor de coördinatie en ondersteuning van het geletterdheidsbeleid van de Vlaamse overheid via het strategisch plan geletterdheid en voor de werking inzake duidelijke taal via Wablieft niet langer vervat in het uitgavendecreet.

Band met de begroting:

De huidige subsidiebedragen blijven behouden en de bedragen zijn voorzien in de begroting voor 2023. De uitbetaling zal voortaan gebeuren vanuit één begrotingsartikel en niet langer vanuit verschillende begrotingsartikelen. De rechtsgrond hiervoor wordt het aangepaste artikel 72octies van het decreet volwassenenonderwijs.

Afdeling 2. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Artikel 76

In begrotingsjaar 2023 worden opnieuw middelen ten behoeve van de asielproblematiek toegekend. De verdeling van deze middelen houdt rekening met de inzet en de efficiëntie van die ingezette middelen.

Afdeling 3. Begrotingsfonds Dienstverlening AHOVOKS

Artikel 77

De inkomstenmogelijkheden van het fonds worden uitgebreid zodat ook de ontvangsten die voortvloeien uit het inrichten van het toelatingsexamen Dierenarts gecapteerd kunnen worden. Deze aanpassing betreft enkel een verbreding van de ontvangsten en geen extra uitgaven.

Tegelijkertijd wordt punt 4° uit de lijst met mogelijke ontvangsten geschrapt. Het betreft 'de inschrijvingsgelden van de Centrale Examencommissie zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 13 februari 2007 betreffende de examens over de ondernemersvaardigheden en het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van hoofdstuk I van titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap'. Dit is zonder voorwerp geworden.

Afdeling 4. Correctie groeipaden OBE

Artikel 78

Met het voorliggende artikel worden, zoals de rest van de werkingsuitkeringen voor de hogescholen, de bijkomende werkingsmiddelen die toegekend worden in het kader van de verhoging van de puntengewichten voor de studiegebieden Industriële wetenschappen en technologie en Handelswetenschappen en bedrijfskunde, geïndexeerd. Zoals bij de andere groeipaden in artikel III.5 wordt het bedrag dat in begrotingsjaar t nominaal wordt toegevoegd vanaf het begrotingsjaar t+1 geïndexeerd aan de hand van de indexformule vermeld in paragraaf 9. Om ook de indexeringen van de begrotingsjaren 2021 en 2022 mee te nemen, wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 dan ook een nieuw startbedrag vastgelegd dat rekening houdt met deze indexeringen.

Afdeling 5. Bijkomende indexeringen budgetten hoger onderwijs

Artikel 79

Met het voorliggende artikel worden twee bijkomende indexeringen toegevoegd aan de middelen voor het hoger onderwijs die geïndexeerd worden aan de hand van de indexformule vermeld in artikel III.5, §9 van de Codex Hoger Onderwijs.

Een eerste indexering van 0,93% betreft een verhoging van de looncomponent binnen deze budgetten. De verschillende spilindexoverschrijdingen in 2022 hebben de basisbudgetten waarop in 2023 budgettair wordt verder gerekend uitgehold. Door de looncomponent met dit indexcijfer te verhogen kunnen de instellingen hun verplichtingen als werkgever blijven nakomen.

Een tweede indexering van 2,69% zorgt ervoor dat de overstap van het systeem van de gezondheidsindex naar het systeem van de spilindex budgetneutraal verloopt. Aangezien de twee systemen op een heel andere manier uitwerking hebben op de budgetten voor het hoger onderwijs, wordt hiermee het berekende verschil tussen beide systemen in dit overstapjaar 2023 geneutraliseerd. Door deze ingreep staat de basis van 2023 helemaal correct, ook voor de komende begrotingsjaren.

Afdeling 6. Het niet toekennen van de kliks aan de universiteiten in het begrotingsjaar 2023

Artikel 80

Conform de bepaling in de "Meerjarenraming 2020-2024", ingediend in het Vlaams Parlement door Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, worden in het begrotingsjaar 2023 de "kliks" voor de universiteiten niet toegepast. Dit wordt geregeld met het voorliggende artikel.

Afdeling 7. Vermindering onderzoekscomponent werkingsuitgaven – compensatie investeringskredieten universiteiten

Artikel 81 en 82

Vanaf het begrotingsjaar 2023 worden de onderzoeksmiddelen binnen de eerste geldstroom in vastleggings- en betaalkredieten met 15 miljoen euro verminderd.

Om deze vermindering van de onderzoeksmiddelen te compenseren ontvangen de universiteiten vanaf het begrotingsjaar 2023 structureel én jaarlijks een bijkomende investeringsenveloppe ten belope van 15 miljoen euro aan vastleggingskredieten. De daaraan gekoppelde betaalkredieten worden over vijf jaar gespreid: 10% in het eerste jaar van vastlegging (=jaar N), 20% in jaar N+1, 30% in jaar N+2, 20% in jaar N+3 en 20% in jaar N+4. Dit wil dus zeggen dat vastleggingskrediet (VAK) en betaalkrediet (VEK) gelijk zijn vanaf begrotingsjaar 2027.

De gehanteerde percentages zijn in lijn met de betaalkalenders die binnen de Vlaamse begroting traditioneel voor investeringsprojecten worden gehanteerd.

De universiteiten zullen per begrotingsjaar het verschil tussen het vastleggingskrediet en betaalkrediet als een vordering ten aanzien van de Vlaamse overheid inboeken.

Hieronder wordt dit schematisch weergegeven (uitgedrukt in miljoen euro).

	Vastleggingskrediet	Betaalkrediet						Totaal betaalkrediet	Vordering
		2023	2024	2025	2026	2027	2028		
2023	15	1,5						1,5	13,5
2024	15	3	1,5					4,5	10,5
2025	15	4,5	3	1,5				9	6
2026	15	3	4,5	3	1,5			12	3
2027	15	3	3	4,5	3	1,5		15	0
2028	15		3	3	4,5	3	1,5	15	0

De bijkomende investeringsmiddelen worden toegevoegd aan de investeringsenveloppe van de universiteiten.

Mocht de regering in de toekomst ooit beslissen om deze structurele enveloppe stop te zetten, dan lopen de betaalkredieten nog 4 jaar door tot de volledige vastgelegde projecten helemaal betaald zijn.

Er wordt voor geopteerd om het verdeelmechanisme voor de besparing/extra investering niet jaarlijks te laten evolueren met de marktaandeelen, maar om het bedrag per universiteit nominaal in te schrijven.

De berekening van de enveloppe wordt volledig doorgevoerd volgens de principes van het financieringsmodel en nadien pas wordt de besparing toegepast (zoals ook voor alle andere besparingen gebeurt). Zo blijft de stabiliteit van het model gegarandeerd. Het besparingsbedrag wordt zonder indexering ingeschreven, de compenserende investeringen worden immers ook niet geïndexeerd.

Afdeling 8. Bijkomende middelen hogeronderwijsinstellingen

Artikel 83 en 84

Met de voorliggende artikels worden 8 miljoen bijkomende middelen toegekend aan de hogescholen, universiteiten en aan de 3 stichtingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs (Vlerick Business School, Antwerp Management School en het Instituut voor Tropische Geneeskunde), dit in het kader van energie kosten en energie efficiënte investeringen infrastructuur Hoger Onderwijs. Deze middelen worden verdeeld op basis van het procentuele aandeel van de desbetreffende instellingen in de werkingsmiddelen.

Afdeling 9. Bijkomende middelen arts/tandarts

Artikel 85

Overeenkomstig artikel II.187 van de Codex Hoger Onderwijs stelt de Vlaamse Regering jaarlijks voor de bacheloropleiding geneeskunde en de bacheloropleiding tandheelkunde uiterlijk tegen 1 januari het aantal effectieve starters in het lopende

academiejaar vast. Indien dit aantal afwijkt van het startquotum dat voor deze opleiding voor dat academiejaar vooropgesteld was, corrigeert de Vlaamse Regering het startquotum voor het volgende academiejaar met dat verschil. Bijkomend kan de Vlaamse Regering bij deze aanpassing van de startquota rekening houden met een of meer van de volgende beroeps- en opleidingsgerelateerde criteria:

- 1° het aantal afgestudeerden in de masteropleiding;
- 2° het aantal afgestudeerden dat een andere beroepskeuze maakt;
- 3° het afnemende beroepenveld;
- 4° de opleidingscapaciteit.

Met het besluit van 14 februari 2020 van de Vlaamse Regering tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding arts en voor de opleiding tandarts werden de quota opgetrokken van 1102 naar 1276 voor arts, en van 135 naar 180 voor tandarts.

Een verhoging van de quota betekent voor de universiteiten die deze opleidingen aanbieden, een verhoging van het aantal studenten, en dus ook bijkomende kosten. Voor wat het studiegebied Geneeskunde betreft, stelt artikel III.11, §8, van de Codex Hoger Onderwijs het aandeel in het onderwijsvariabel deel VOWun vast dat de opleidingen bachelor in de geneeskunde, master in de geneeskunde, master in de huisartsgeneeskunde van de 4 universiteiten die zowel de bacheloropleiding als masteropleiding in de geneeskunde en masteropleiding in de huisartsgeneeskunde aanbieden, genereren, op een bepaald percentage, zijnde het gemiddeld procentueel aandeel dat die opleidingen in VOWun van de begrotingsjaren 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016 genereren. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele verhoging van het aantal studenten die kunnen instromen op basis van de aangepaste quota.

Om dit probleem op te lossen, bepaalt voorliggend artikel dat de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 binnen de beschikbare budgettaire ruimte een bijkomende werkingstoelage kan toekennen voor de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde.

Afdeling 10. Bijkomende middelen remediëring starttoetsen

Artikel 86

Met het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs wordt geregeld dat de hogescholen en universiteiten vanaf het academiejaar 2023-2024 verplichte remediëring moeten opleggen aan studenten die de vastgelegde cesuur of cesuren op een starttoets of een toetsonderdeel van een starttoets niet behalen (artikel 14 dat artikel II.188/1 van de Codex Hoger Onderwijs vervangt). De cesuur of cesuren voor de starttoetsen worden per toets vastgelegd over de instellingen heen en opgenomen in een instellingsoverschrijdend reglement. De instellingen kunnen vanaf het academiejaar 2023-2024 ook verplichte remediëring opleggen aan een student die:

- 1° is vrijgesteld van deelname aan een starttoets;
- 2° heeft deelgenomen aan een andere starttoets dan de starttoets die overeenstemt met de opleiding waarvoor de student zich wil inschrijven.

Deze verplichte remediëring moet zich richten op die kennis en competenties waarvoor door de starttoets remedieerbare tekorten werden vastgesteld. De instellingen moeten daartoe voorzien in een remediëringaanbod voorafgaand aan de start van het academiejaar alsook in een aanbod dat tijdens het academiejaar intra- of extra-curriculair wordt vormgegeven worden. Elke instelling bepaalt autonoom de omvang en de inhoud van de verplichte remediëring. Indien de remediëring tijdens het academiejaar wordt vormgegeven, mag de omvang van de verplichte remediëring niet meer dan zes studiepunten bedragen.

Het decreet bepaalt eveneens dat de deelname aan een starttoets kosteloos is en dat de opgelegde verplichte remediëring voor de student geen extra kosten, met uitzondering van verschuldigd studiegeld en kosten voor het gebruikelijke cursusmateriaal, mag genereren.

Met het voorliggende artikel worden voor de hogescholen en de universiteiten die bacheloropleidingen aanbieden waarvoor een starttoets verplicht is (de Vlaamse Regering legt, na raadpleging van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), bij besluit de lijst vast van de opleidingen waarvoor deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving is), een bijkomende werkingstoelage toegekend om een bijdrage te leveren aan de kosten voor het opstarten, ontwikkelen en aanbieden van remediëring.

Afdeling 11. Het vastleggen van de toelage voor het HISK (Hoger Instituut voor Schone Kunsten) en voor PoPoK (Posthogeschool voor Podiumkunsten) voor het begrotingsjaar 2023

Artikel 87

Na de evaluatie van de beheersovereenkomsten 2017-2021 heeft de Vlaamse Regering beslist om een nieuwe beheersovereenkomst 2022-2026 af te sluiten met Performing Arts Research and Training Studios vzw (P.A.R.T.S), het Orpheus Instituut en de International Opera Academy (IOA). Voor het Hoger Instituut voor Schone Kunsten (HISK) en de Posthogeschool voor Podiumkunsten (PoPoK) werd de overeenkomst 2017-2021 verlengd overeenkomstig paragraaf 5 van artikel III.119, dit omdat de evaluatie onvoldoende positief was om een nieuwe beheersovereenkomst met een looptijd van vijf jaar af te sluiten. In afwachting van het herstelplan van de twee instituten waarvan de oude beheersovereenkomst werd verlengd, werd met het programmadecreet van 8 juli 2022 bij de aanpassing van de begroting 2022 beslist om voor deze instelling enkel de toelage vast te leggen voor het begrotingsjaar 2022. Het voorliggende artikel legt voor deze instellingen hetzelfde bedrag als in 2022 vast voor de toelage voor 2023.

Afdeling 12. Bijkomende indexeringen werkmiddelen Hogere Zeevaartschool

Artikel 88

Met het voorliggende artikel worden twee bijkomende indexeringen toegevoegd aan de middelen voor de Hogere Zeevaartschool die geïndexeerd worden aan de hand van de indexformule vermeld in artikel III.5, §9 van de Codex Hoger Onderwijs.

Een eerste indexering van 0,93% betreft een verhoging van de looncomponent binnen deze budgetten. De verschillende spilindexoverschrijdingen in 2022 hebben de basisbudgetten waarop in 2023 budgettair wordt verder gerekend, uitgehold. Door de looncomponent met dit indexcijfer te verhogen kan de Hogere Zeevaartschool haar verplichtingen als werkgever blijven nakomen.

Een tweede indexering van 2,69% zorgt ervoor dat de overstap van het systeem van de gezondheidsindex naar het systeem van de spilindex budgetneutraal verloopt. Aangezien de twee systemen op een heel andere manier uitwerking

hebben op de budgetten voor het hoger onderwijs, wordt hiermee het berekende verschil tussen beide systemen in dit overstapjaar 2023 geneutraliseerd. Door deze ingreep staat de basis van 2023 helemaal correct, ook voor de komende begrotingsjaren.

Afdeling 13. Subsidie voor een kenniscentrum "Leerpunt"

Artikel 89

Dit artikel voegt een artikel 6/1 in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs in.

Het Vlaamse onderwijs staat voor meerdere uitdagingen: het remediëren van leervertraging van Vlaamse leerlingen, het omgaan met dalende resultaten op metingen van leeruitkomsten en het aanpakken van het lerarentekort. De erkenning en versterking van de leraar als autonome professional is een belangrijk deel van de oplossing om met deze uitdagingen om te gaan. Vastgesteld wordt dat leraren(teams) vaak op zoek zijn naar onderbouwde informatie over effectieve didactiek die ze kunnen toepassen in hun eigen klascontext. Momenteel ontbreekt een dergelijke goed ontsloten en onderbouwde kennisbasis over leren, didactiek en klasmanagement.

Dit artikel bevat de subsidiëring aan één "Leerpunt" dat een onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde en praktijkgerichte kennisbasis over wat werkt op het vlak van pedagogisch-didactisch handelen, ontwikkelt en ontsluit naar de leraren en andere betrokkenen in het Vlaamse onderwijs. Er wordt daarbij vertrokken van wat nationaal en internationaal (vooral in Engeland en Nederland) op dit vlak al ontwikkeld werd, maar dan gecontextualiseerd naar het Vlaamse onderwijs.

De doelstellingen van het "Leerpunt" worden bij oprichting in het ontwerp bepaald en worden er vertaald naar de statutaire opdrachten van het "Leerpunt".

Het "Leerpunt" bouwt maximaal verder op de output van bestaande (Vlaamse en internationale) initiatieven en contextualiseert deze naar het Vlaamse onderwijs. Voor de opdrachten van het Leerpunt is onder meer een licentie van de Education Endowment Foundation (EEF) nodig om hun onderbouwde materialen (onder andere toolkits over effectief onderwijs) te vertalen naar Vlaanderen. Het "Leerpunt" zal die unieke licentie verkrijgen in het kader van een samenwerking met EEF. Zo kunnen op efficiënte wijze beschikbare kennisbronnen vertaald worden naar de Vlaamse context. Deze licentie is een significante gesubsidieerde kost die maar door één kenniscentrum in Vlaanderen gedragen kan worden. Daarenboven is het onmogelijk dat er verschillende Vlaamse versies van de EEF-toolkits worden uitgewerkt.

Om de pedagogische vrijheid te garanderen moet dit Leerpunt in alle onafhankelijkheid kunnen functioneren. De doelstelling is ook dat het "Leerpunt" alle Vlaamse scholen ondersteunt, en door alle actoren ook als onafhankelijk erkend wordt. Dit belet echter niet dat er maximaal samengewerkt wordt met onderwijsverstrekkers en hun pedagogische begeleidingsdiensten, bestaande initiatieven en samenwerkingsverbanden.

Momenteel zijn er in Vlaanderen meerdere onderzoekscentra, veelal rond specifieke onderwijstopics. Er is een **duidelijke en complementaire positionering** van het "Leerpunt" ten aanzien van andere onderzoekscentra en -initiatieven. Van het "Leerpunt" wordt verwacht dat deze verbindingen legt met deze bestaande centra en een overzicht biedt aan de leraren.

De toekenning aan slechts één Leerpunt” kan worden verantwoord vanuit de idee dat subsidies schaars zijn en versnippering van de beschikbare capaciteit (mensen en middelen) is noch efficiënt noch effectief.

Het Leerpunt zal een herkenbaar en onafhankelijk **platform** zijn voor kennisdeling met scholen. Met toepassing van de wet inzake overheidsopdrachten kan het “Leerpunt” dienstenopdrachten maximaal uitbesteden. Bestaande onderzoekscentra krijgen de kans om in te tekenen op deze uitbestedingen. De organisaties die actief zijn in onderwijsonderzoek zullen zo kunnen samenwerken met het Leerpunt of deelnemen aan het uitbesteed onderzoek.

Om te verzekeren dat het aanbod van het “Leerpunt” voldoende kwaliteitsvol en praktijkgericht is, moet het samenwerken met het onderwijsveld, onderzoeksinstellingen en binnen- en buitenlandse partners.

Opdat het “Leerpunt” een volwaardige, duurzame en structurele positie kan innemen in het Vlaamse onderwijslandschap en de genoemde doelstellingen kan realiseren, moet het beschikken over voldoende structurele middelen voor personeel (coördinatie) en werking voor een langere termijn. Voor de realisatie van de doelstellingen van het “Leerpunt” wordt een budget voorzien via de jaarlijkse decreten houdende de uitgavenbegroting. Het is mogelijk dat het Leerpunt bijkomende subsidies en opdrachten krijgt op basis van specifieke doelstellingen en noden.

Band met de begroting:

Uit het tekstvoorstel blijkt dat het voorstel gekoppeld is aan de financiering van het “Leerpunt”.

Afdeling 14. Extra werkingsbudget ter compensatie van energiefacturen in schooljaar 2022-2023

Artikel 90

Er wordt voorzien in een extra werkingsbudget ter compensatie energiefacturen in schooljaar 2022-2023 voor het basisonderwijs, secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, de internaten en de centra voor leerlingenbegeleiding.

Motivatie bij de retroactieve datum van inwerkingtreding:

De middelen zijn voor het volledige schooljaar 2022-2023.

De eerste schijf wordt al uitbetaald in 2022.

Afdeling 15. Extra werkingsbudget voor materiaal- of energie-intensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Artikel 91

Voor het begrotingsjaar 2023 wordt een extra werkingsbudget van 10 miljoen euro voorzien voor materiaal- en energie-intensief studieaanbod in het secundair onderwijs. De energie- en materiaalkosten liggen voor dit type studieaanbod immers zeer hoog.

Voor het extra werkingsbudget komen zowel scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en – enkel voor duale structuuronderdelen – de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking.

Bij de selectie van de structuuronderdelen die in aanmerking komen voor het extra werkingsbudget is geopteerd voor een brede benadering van studierichtingen met een praktijkcomponent op school (waarbij gebruik wordt gemaakt van energie-intensief materiaal en/of werkruimtes). Binnen deze studierichtingen is er immers al zeer snel sprake van een intensiviteit op minstens één van de twee vernoemde vlakken: materiaal- en energie-intensiviteit.

Concreet gaat het om alle beroepsgerichte studierichtingen en technische studierichtingen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal), en de opleidingen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal).

Een aantal studierichtingen van het gewoon secundair onderwijs wordt niet meegenomen omdat de theoretische component binnen dit studieaanbod substantieel is (vb. de doorstroomfinaliteit, het studiedomein taal en cultuur, de onderwijsvorm aso, de studierichtingen van de dubbele finaliteit in het studiedomein economie en organisatie en het studiedomein maatschappij en welzijn, het studiegebied handel en het studiegebied personenzorg tso, het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers, ...). Ook in het buitengewoon secundair onderwijs worden opleidingsvormen 1 en 2 en de observatiefase van opleidingsvorm 3 niet meegenomen.

Gelet op de geleidelijke invoering van de modernisering van het secundair onderwijs (die tijdens het schooljaar 2022-2023 wordt ingevoerd in het 2de leerjaar van de 2de graad) worden in het ontworpen artikel rekening gehouden met zowel de indeling van het niet-gemoderniseerde studieaanbod (onderwijsvormen en studiegebieden) als de indeling van het gemoderniseerd studieaanbod (finaliteiten en studiedomeinen).

Het is inherent aan de onderwijsstructuur dat er verschillen zijn in de mate dat structuuronderdelen materiaal- en energie-intensief zijn. Om deze verschillen te ondervangen zijn de geselecteerde structuuronderdelen in drie groepen ingedeeld die elk een afzonderlijke weging krijgen (factor 1, 0,75 en 0,50) voor de berekening van het basisbedrag per regelmatige leerling en het extra werkingsbudget per school of centrum.

Het extra werkingsbudget wordt uiterlijk op 30 juni 2023 aan de school- of centrubesturen uitbetaald.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS